

AS LHV Finance
Majandusaasta aruanne 2021

Majandusaasta aruanne	01.01.2021 - 31.12.2021
Ärinimi	AS LHV Finance
Äriregistri number	12417231
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 680 2700
Põhitegevusala	Muu laenuandmine
Juhatus	Kadri Kiisel (juhatuse liige kuni 28.01.2021) Mari-Liis Stalde (juhatuse liige alates 29.01.2021)
Nõukogu	Erki Kilu (nõukogu liige ja nõukogu esimees kuni 28.01.2021) Kadri Kiisel (nõukogu liige ja nõukogu esimees alates 29.01.2021) Madis Toomsalu Jaan Koppel Veiko Poolgas
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

Sisukord

TEGEVUSARUANNE.....	4
Äritegevus.....	4
Majandustulemused	4
Arengusuunad	5
Juhtkond ja organisatsioon.....	5
Ärikeskkond	6
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	8
Finantsseisundi aruanne	8
Koondkasumiaruanne	9
Rahavoogude aruanne.....	10
Omakapitali muutuste aruanne	11
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD.....	12
Lisa 1 Üldine informatsioon	12
Lisa 2 Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest.....	12
Lisa 3 Riskide juhtimine.....	23
Lisa 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	45
Lisa 5 Laenunõuded klientidele	47
Lisa 6 Võlad hankijatele	47
Lisa 7 Viitvõlad ja muud kohustised	48
Lisa 8 Saadud laenud.....	48
Lisa 9 Omakapital aktsiaseltsis	49
Lisa 10 Neto intressitulu	49
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	49
Lisa 12 Tehingud seotud osapooltega	50
Lisa 13 Tingimuslikud kohustised.....	51
Lisa 14 Tulumaksukulu.....	51
JUHATUSE ALLKIRI 2021. A. MAJANDUSAASTA ARUANDELE.....	52
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	53
MAJANDUSAASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	55
NÕUKOGU ALLKIRJAD AASTAARUANDELE	56
TULUDE JAOTUS VASTAVALT EMTA KLASSIFIKAATORITELE	57

TEGEVUSARUANNE

AS LHV Finance (edaspidi: Ettevõte) on finantseerimisasutus, mis kuulub AS-i LHV Pank konsolideerimisgruppi. Ettevõtte põhitegevusalaks on tarbimiskrediidi pakkumine, milleks on järelmaksu väljastamine jaekaubameeste vahendusel ning tagatiseta tarbimislaenud (refinantseerimislaen, remondilaen, sisustuslaen, autolaen, väikelaen ning tervise- ja ilulaen). Järelmaksuteenus abil aitame jaekaubameestel oma äri kasvatada, võimaldades neil müüa oma tooteid ja teenuseid osade kaupade tasumisega ning seeläbi käivet tõsta. Tarbimislaenud annavad meie klientidele täiendava võimaluse oma suuremate ostude eest pikema aja jooksul tasuda. Peame oluliseks, et nii järelmaksu kui ka väikelaenu väljastamine toimuks lihtsalt ja kiirelt ning oleks tarbija jaoks mõistlike tingimustega. Paneme suurt rõhku sellele, et meie protsessid oleksid automaatsed ja efektiivsed ning klientide ja koostööpartnerite soove arvestavad. Samal ajal hoolitseme selle eest, et kogu laenuväljastamise protsess toimuks vastutustundliku laenamise põhimõtteid silmas pidades.

Äritegevus

2021. aastat mõjutas enim eelmisel aastal alanud COVID-19 tervishoiukriis, millele lisandus sügisel pensionireform. Kui pikalt valitsenud eriolukord on muutnud tarbijakäitumist rohkem äraootavaks uute tarbimiskrediidi võtmise suhtes, siis pensionireformiga väljavõetud raha suunati aktiivselt tarbimislaenude tagasimakseteks ning võlgnevuste vähendamiseks. Viimase mõjul vähenes meie portfelli 6 miljoni võrra, kuid ka võlglaste arv on rekordmadalal tasemel.

Tulenevalt vähenenud nõudlusest uute tarbimiskrediitide osas, tõime aasta esimesel poolel välja refinantseerimislaenu toote, et pakkuda tarbijale mugavat võimalust oma mujal olevad laenukohustised LHVsse üle tuua. Otsustusprotsessides ei näinud me enam vajadust kohaldada pandeemiast tulenevaid piiranguid, vaid liikusime tavapärase kriteeriumite juurde tagasi.

Ka see aasta keskendusime parima kliendikogemuse pakkimisele ja protsesside efektiivistamisele, sh tõstisime automaatotsuste osakaalu ning lisasime arvetele mugavaks tasumiseks makselingi. Samuti oli hea meel tõdeda, et kuigi nii suurt ennetähtaegsete tagastamiste koormust pole varasemalt olnud, siis suutsime tagada sel ajal kõrgeima kliendirahulolu ja parima klienditeeninduse.

Järelmaksu valdkonnas oli fookuses veebipoodide liidestamiste võimaluste parendamine ja laiendamine ning uute koostöövõimaluste leidmine. Jätkuvalt on meie eesmärgiks suuremad partnerid ning seetõttu muutsime ka oma toote tingimusi pikendades maksimaalset perioodi ja summat. 2021. aasta lõpu seisuga oli LHV Finance'il 415 (2020: 438) partnerit, kelle poolt müüdavate kaupade ja teenuste ring on väga lai, alates elektroonika ja – kodukaupadest kuni reisi- ja meditsiiniteenusteni.

Majandustulemused

Aasta jooksul sõlmiti 31 (2020: 31) tuhat uut tarbimiskrediidilepingut mahus 53,7 (2020: 41,2) miljonit eurot. Portfell kasvas aasta lõpuks 69,5 (31.12.2020: 66) miljoni euronini ning aasta lõpu seisuga oli portfellis 42 (2020: 48) tuhat kehtivat

tarbimiskrediidilepingut. Netointressitulu teeniti aasta jooksul 9,78 (2020: 10,1) miljonit eurot ning tegevuskulud olid 1,87 (2020: 1,70) miljon eurot.

Laenukahjude allahindlusi tehti kokku aasta jooksul mahus 0,29 (2020: 0,53) miljonit eurot ning aasta kasumiks kujunes 6,5 (2020: 7,2) miljonit eurot.

Suhtarvud (tuhandetes eurodes)	2021	2020	Suhtarvude selgitused
Puhaskasum	6 542	7 153	
Keskmine omakapital	18 373	16 515	(aruandeperioodi lõpu omakapital + eelmise perioodi lõpu omakapital) / 2
Omakapitali tootlus (ROE) %	36%	43%	puhaskasum / keskmine omakapital *100
Neto intressitulu	9 784	10 142	
Intressitootvad varad, keskmine	67 776	65 628	(aruandeperioodi lõpu intressitootvad varad + eelmise perioodi lõpu intressitootvad varad) / 2
Neto intressimarginaal (NIM) %	14%	15%	neto intressitulu / intressitootvad varad, keskmine * 100
Kulude ja tulude suhe %	19%	17%	tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Arengusuunad

2022. aastal on ettevõtte oluliseks eesmärgiks mahtude kasvatamine läbi väikelaenutoodete müügi. Selleks panustatakse nii tootearendusse kui ka müügi- ja turundustegevusse. Jätkuvalt näeme turul potentsiaali mahtude kasvatamiseks läbi olemasolevate laenude refinantseerimise.

Samaaegselt tegeletakse ka hea krediitkvaliteedi hoidmisega ja krediidiotsustamise protsessi edasiste automatiseerimistega.

Järelmaksu valdkonnas keskendume müügile olemasolevate koostööpartnerite juures, kuid endiselt on fookuses uute suuremate koostööpartneritega koostöö alustamine.

Panustame jätkuvalt väga heasse klienditeenindusse ning püsiklientide rahulolu ja lojaalsuse kasvatamisse.

Juhtkond ja organisatsioon

LHV Finance'i nõukogu on neljaliikmeline. Nõukogusse kuuluvad Madis Toomsalu, Kadri Kiisel (alates 29.01.2021), Veiko Poolgas ja Jaan Koppel. Kuni 28.01.2021 oli nõukogu esimeheks Erki Kilu ning alates 29.01.2021 on nõukogu esimeheks Kadri Kiisel. LHV Finance'i juhatus on üheliikmeline. Kuni 28.01.2021 oli juhatajaks Kadri Kiisel ning alates 29.01.2021 on juhatajaks Mari-Liis Stalde.

Aasta lõpu seisuga oli ettevõttes täidetud 19 täistöökohta (2020: 20).

Ärikeskkond

Eesti majandus on kriisist taastumise kiiruse poolest Euroopa riikide esirinnas. Eesti majandus kasvas kolmandas kvartalis aastavõrdluses 8,6%. Eesti majanduskasvu toetab tugev nõudlus, mis kajastub eratarbimise kiires kasvus ja seda eelkõige kriisi ajal kogutud säästude arvelt. Lisaks on seda võimendanud Eestis ka enneaegsed väljamaksed teisest pensionisambast.

Kasvu takistavad üleilmsed tarneprobleemid, kuid enamikus tegevusvaldkondades päsib edasist arenemist üha enam ka vaba tööjõu puudus. Samuti on olemasolevad tootmisressursid juba rakendatud kõigi aegade kõrgeimal tasemel. Edasine majanduse kasv tuleb seetõttu raskemini ning järgmisel aastal kahandab kasvutempot ka erakordselt kiire hinnakasv. Energia kallinemine pidurdab tarbimise suurenemist, sest inflatsioon vähendab reaalse sissetuleku kasvu. Praegu on kiire inflatsioon suuresti tingitud energia kallinemisest ja see tegur on pigem ajutise iseloomuga. Valitsus saaks leevendada kiire hinnatõusu pikenemise riski, kui eelarve liiguks kiiremini tasakaalu suunas. Seda võimaldaks ellu viia majanduse hea olukord.

Piirangutest enim kannatada saanud valdkonnad - turism, meelelahutus, majutus ja toitlustus pole veel täies ulatuses taastunud, end suuremal osal majandusharudest läheb hästi või väga hästi, hoolimata koroonaviiruse pandeemiaga seotud jätkuvast ebakindlusest.

Tarbijahinnad kasvasid statistikaameti andmetel 2021.aastal 2020.aasta keskmisega võrreldes 4,6% ja detsembri tarbijahinnaindeks oli lausa 12,6%. See on viimase kahekümne aasta kiireim hinnatõus. Kõige rohkem mõjutasid kasvu eluaseme ja transpordiga seotud hinnatõusud (elektri, soojusenergia ja kütte hinnatõus).

Kõrged energiahinnad ei võimalda lähiajal hinnakasvu alanemist, sest see suurendab ettevõtete tootmiskulusid ja kandub üle ka teiste toodete-teenuste hindadesse. Kiire hinnakasv päsib inimeste ostujõudu. Kuigi tööjõupuuduse tõttu on palgakasv küllaltki jõuline, jääb see ajutiselt hinnakasvule siiski alla ning inimeste reaalne ostujõud väheneb.

Esimestest viirusega seotud piirangutest taastus tarbijate kindlustunne küll kiiresti, kuid aasta viimastel kuudel on see hakanud taas langema. Eesti majanduse peamise probleemina näevad eksperdid oskustööjõu puudust, millele järgneb sotsiaalne kihistumine ehk varandusliku ebavõrdsuse suurenemine. Sissetulekud on kasvanud väga erinevas tempos, samas hinnatõusud tabavad kõiki.

Konkurents tagatiseta tarbimislaenude turul on jätkuvalt väga suur. 2020.aastal alguse saanud tarbimislaenude krediitikulukusemäära langus sai 2021.aastal hoogu veel juurde, olles 30.11.2021 seisuga 16,95% (2020: 20,09%).

2021. aasta 30. juuni seisuga oli krediidiandja tegevusluba 46 ettevõttel, krediidasutusena tegutses tarbimislaenude väljastamisega 9 panka, lisaks 11 krediidasutustega seotud krediidiandjat ja 10 kredidivahendajat. Suurimaks muutuseks võib pidada seda, et turuliider Swedbanki turuosa krediidasutuste hulgas vähenes 44%lt 40%le ja krediidasutuste poolt eraisikutele antud tagatiseta tarbimislaenude jääk vähenes - 614 miljoni euroni 30.06.2021 seisuga (30.06.2020: 625 miljonit eurot). Kuigi 2021 esimesel poolaastal sõlmiti arvu poolest lepinguid vähem, siis summa osas oli maht suurem. Selle tulemusena suurenes krediidiandjate tarbimislaenude koondlaenuportfelli jääk seisuga 30.06.2021 1,2 miljardi euroni (30.06.2020. 1,162 miljardit eurot). Peamine osa laenujäägist kuulus

krediidiasutustega seotud krediidiandjatele, mis moodustab 77% krediidiandjate turust. Ülejäänud 23% turust katsid krediidiasutuste välised krediidiandjad. Krediidiasutusega seotud krediidiandjate laenuportfelli jääk oli 30.06.2021

seisuga 979 miljonit eurot, kasvades poolaastaga 26 miljoni euro võrra. Vaatamata tugevnenud konkurentsile on LHV Finance oma hinnangulist turuosa hoidnud 7% juures (30.06.2020:7%).

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded krediitiasutustele		0	2
Laenunõuded klientidele	5	68 954	65 702
Muud nõuded ja varad		124	102
Immateriaalne põhivara		10	45
Varad kokku		69 088	65 851
Kohustised			
Võlad hankijatele	6	988	992
Viitvõlad ja muud kohustised	7	979	816
Saadud laenud	8	48 449	45 970
Kohustised kokku		50 416	47 778
Omakapital			
Aktiivkapital		200	200
Ülekurss		300	300
Kohustuslik reservkapital		20	20
Opsioonide reserv		115	82
Jaotamata kasum		18 037	17 471
Omakapital kokku	9	18 672	18 073
Kohustised ja omakapital kokku		69 088	65 851

Lisad lehekülgedel 12 kuni 54 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Koondkasumiaruanne*(tuhandetes eurodes)*

	Lisa	2021	2020
Intressitulu	10	11 576	12 022
Intressikulu	10	-1 792	-1 880
Neto intressitulu		9 784	10 142
Teenustasutulu		769	709
Teenustasukulu		-668	-635
Neto teenustasutulu		101	74
Tööjõukulud	11	-835	-791
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	11	-1 030	-913
Kasum enne laenude allahindluse kulu		8 020	8 512
Laenude allahindluse kulu	5	-294	-534
Kasum enne tulumaksu		7 726	7 978
Tulumaksukulu	14	-1 184	-825
Aruandeaasta puhaskasum		6 542	7 153
Aruandeaasta koondkasum		6 542	7 153

Lisad lehekülgedel 12 kuni 54 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne*(tuhandetes eurodes)*

	Lisa	2021	2020
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		11 608	12 045
Saadud teenustasu ja muud tulud		769	709
Makstud intressid		-1 798	-1 899
Makstud teenustasukulud		-668	-635
Makstud tööjõu kulud		-765	-731
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-995	-867
Tulumaks dividendidelt		-1 184	-825
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust		6 967	7 797
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Laenunõuded klientidele		-3 613	-939
Muud nõuded ja varad		13	-7
Äritegevusega seotud kohustiste muutus:			
Saadud laenud	8	2 485	-2 593
Võlad hankijatele, viitvõlad ja muud kohustised		146	-166
Neto rahavood äritegevusest		5 998	4 092
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud dividendid		-6 000	-4 090
Neto rahavood finantseerimistegevusest kokku		-6 000	-4 090
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-2	2
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses		2	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus		0	2

Lisad lehekülgedel 12 kuni 54 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Omakapitali muutuste aruanne*(tuhandetes eurodes)*

	Aktsiakapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2020	200	300	20	14 438	14 958
Makstud dividendid	0	0	0	-4 090	-4 090
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	52	52
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	7 153	7 153
Saldo seisuga 31.12.2020	200	300	20	17 553	18 073
Saldo seisuga 01.01.2021	200	300	20	17 553	18 073
Makstud dividendid	0	0	0	-6 000	-6 000
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	58	58
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	6 542	6 542
Saldo seisuga 31.12.2021	200	300	20	18 152	18 672

Täpsem informatsioon aktsiakapitali kohta on toodud lisas 9.

Lisad lehekülgedel 12 kuni 54 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

ASi LHV Finance (edaspidi: ettevõtte) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus (edaspidi IFRS). Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

AS LHV Finance on aktsiaselts, mis on asutatud 06. veebruaril 2013 ja registreeritud Eesti Vabariigis.

Ettevõtte ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. Ettevõtte pakub tarbimiskrediiditeenuseid Eestis. Ettevõtte aktsionärid on AS LHV Pank, kes omab 65% ja Toveko Invest OÜ, kes omab 35% ettevõtte aktsiatest.

Käesolev aastaaruanne (sh tegevusaruanne ja raamatupidamise aastaaruanne) on juhatuse poolt heaks kiidetud 16. märtsil 2022. Juhatuse kinnitatud majandusaasta aruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust majandusaasta aruannet mitte kinnitada.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool. Toodud arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt kasutatud kogu aruandeperioodi jooksul, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

2.1 Koostamise alused

Raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapoolsete hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud Lisas 4.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2021 ja lõppes 31. detsembril 2021. Raamatupidamise aastaaruande

arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2021 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning juhtkonna hinnang nimetatud standardite ja tõlgenduste mõju kohta ettevõtte aruannetele on välja toodud allpool.

- (a) 1. jaanuaril 2021 või hiljem alanud aruandeperioodidele kohalduvad mitu uut standardit, kuid need ei avalda Ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.
- (b) Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 31. detsembril 2021 lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldu ja

seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud aruande koostamisel rakendatud. Ettevõtte kavatseb neid rakendada siis, kui need jõustuvad.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine). EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Ettevõtte hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018–2020 (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine). EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

IFRS-i edasiarendused (2018–2020) sisaldavad standardites tehtud kolme muudatust:

- IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatustega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad koos rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusega kaasatavad tasud ainult uute tingimuste sõlmimiseks laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid (sisaldades ka laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoolle nimel makstud või saadud tasusid).

- IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.

- IAS 41 „Põllumajandus“ muudatusega kaotatakse nõue kasutada põllumajandusvarade õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavoogusid. Varem nõuti IAS 41-ga, et ettevõtte kasutaks õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavooge, kuid ei nõutud maksueelse diskontomäära kasutamist nende rahavoogude diskonteerimiseks.

Ettevõtte hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

2.2 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Ettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka (keskpank) valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustised ning mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustised, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel.

Seisuga 31.12.2021 ja 31.12.2020 puuduvad ettevõtte välisvaluutas varad ja kohustised, samuti pole aruandeperioodil toimunud tehinguid välisvaluutas.

2.3 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes nõudmiseni hoiuseid krediitiasutustes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

2.4 Finantsvarad

Esmase kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes kui ettevõttest saab instrumendi lepinguline osapool ja need kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglases väärtuses. Esmasel arvele võtmisel liidetakse tehingukulud õiglasele väärtusele, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande,

mille puhul tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Õiglases väärtuses finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad kajastatakse tehingupäeval.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui (a) varad on tagasimakstud või õigused varadest tulenevatele rahavoogudele on muul viisil aegunud või (b) ettevõtte on loovutanud õigused varadest tulevatele rahavoogudele või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe, kusjuures (i) kõik varade omamisega seotud riskid ja hüved on üle antud või (ii) riskid ja hüved pole üle antud, kuid varade üle puudub kontroll.

Kontroll varade üle säilib, kui vastaspoolel pole vara tervikuna võimalik müüa sõltumatule kolmandale osapoolale ilma müügipiirangute kehtestamiseta.

Edasine kajastamine

Ettevõtte klassifitseerib finantsvarad ühte kolmest mõõtmiskategooriast: finantsinstrumendid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande ja amortiseeritud soetusmaksumuses. Klassifitseerimine sõltub sellest, kas finantsvara puhul on tegemist võlainstrumendi, omakapitaliinstrumendi või tuletisinstrument.

Võlainstrumendid (laenu- ja võlakirjad)

Klassifitseerimine on kombinatsioon ärimudeli hindamisest finantsvarade haldamisel ning kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamine teostatakse homogeensete portfelliide/toodete põhjal ning kuidas Ettevõtte üksustes toimub ärijuhtimine. Hindamine baseerub realistlikel

stsenaariumitel ning võttes arvesse, kuidas portfelle hinnatakse ja milline on juhtkonnale raporteerimine; millised riskid mõjutavad portfelli tulemuslikkust ja kuidas neid riske juhitakse; kuidas toimub juhtide tasustamine; müükide sagedus, väärtus ja ajastus ning nende põhjused. Hindamaks, kas rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, on põhiosa määratud kui võlainstrumendi õiglase väärtus esmasel kajastamisel, mis võib muutuda kui toimub tagasimakseid või intresside kapitaliseerimisi. Intressirahavood tulenevad tavapärasest laenuandmise komponentidest, sh tasu raha ajaväärtuse eest, krediidiriski eest, likviidsusriski eest ning muuhulgas ka administratiivkulusid ja kasumimarginaali. Kui on muid lepingulisi tingimusi, mistõttu on avatus muudele riskidele või volatiilsusele, siis ei ole täidetud ainult põhiosa- ja intressimaksete tingimused. APIM teste viiakse läbi ühe osana uute toodete heakskiitmise protsessis. IFRS 9 rakendamisel rakendati SPPI-d 22 suuremale tootele, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Kõikide toodete, peale ühe, raamatupidamislik kajastamine jäi samaks. Ühe toote – võimenduslaenu – puhul, muudeti toote tingimusi enne 1. jaanuari 2018 selliselt, et üks funktsionaalsus eemaldati tootest ja seejärel toode läbis APIM nõude Seega, kõikide LHV toodete puhul jäi raamatupidamislik kajastamine selliseks nagu varem.

Võlainstrumendid kajastatakse järgmistel finantsseisundi aruande kirjetel: nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele; laenud ja nõuded klientidele; müügiootel finantsvarad; finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; muud nõuded klientidele ja muud finantsvarad, ning

sisaldavad instrumente järgmistes mõõtmiskategooriates.

Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: võlainstrumendid kajastatakse antud kategoorias kui neid pole võimalik kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. See on juhul, kui ärimudeliks on hoida kauplemiseesmärgil; see tähendab finantsvarasid hoitakse kauplemiseesmärgil, vaatega need lühiajalises perspektiivis müüa ja eesmärgiga teenida kasumit. Võlainstrumendid kajastatakse kohustuslikult õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kui neid varasid juhitakse või hinnatakse õiglase väärtuse alusel või varasid hoitakse eesmärgiga need müüa või alternatiivselt, kui rahavood ei sisalda ainult põhiosa- ja intressimakseid.

Õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande: võlainstrumendid klassifitseeritakse antud kategooriasse kui järgmised tingimused on täidetud (a) ärimodeli eesmärk on hoida varasid nii rahavoogude sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Neid varasid mõõdetakse õiglases väärtuses ja õiglase väärtuse muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis ja akumuliseeritakse omakapitalis. Akumuleeritud kasumid ja kahjumid klassifitseeritakse omakapitalist kasumiaruandesse kui võlainstrumendi kajastamine lõpetatakse. Intressitulu arvestatakse intressikandvatelt finantsvaradelt kasutades sisemise intressimäära meetodit ja oodatavad krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses:
Võlainstrumendid klassifitseeritakse antud

kategooriasse kui järgmised tingimused on täidetud (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid rahavoogude sissenõudmise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Nende varade bilansilist brutojääkmaksumust mõõdetakse kasutades efektiivse intressimäära meetodit ja korrigeeritakse oodatavate krediidikahjumitega.

Muutmised

Ettevõtte võib läbi rääkida või muuta lepingulisi tingimusi. Kui uued tingimused on oluliselt erinevad võrreldes algsete tingimustega, siis lõpetab ettevõtte algse vara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Ettevõtte hindab lisaks, kas uue finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvele võtmisel. Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis ei põhjusta muutus kajastamise lõpetamist ning Ettevõtte arvutab uue bruto jääkväärtuse vastavalt uutele lepingulistele rahavoogudele ja esialgsele efektiivsele intressimäärale ning kajastab muutmisest tuleneva kasumi või kahjumi.

Ümberklassifitseerimine

Harvadel juhtudel saab võlainstrumente (finantsvarad), välja arvatud need, mida on esmasel arvele võtmisel kajastatud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ümber klassifitseerida, kui on toimunud muutus ärimudelil finantsvara juhtimiseks.

Mahakandmine

Ettevõtte kirjutab finantsvarad kas osaliselt või täielikult maha, kui on tehtud kõik võimalikud pingutused finantsvara sissenõudmiseks ning on ilmnenud, et finantsvara tagasinõudmise osas puudub mõistlik ootus. Mahakandmine tähistab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, et nõude tagasisaamiseks ei ole mõistlikke ootusi, hõlmavad (i) sissenõudmistegevuste lõpetamine ja (ii) kui ettevõtte sissenõudmismetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui ettevõtte jaoks ei ole diskonteeritavate nõuete sissenõudmine teostatav või majanduslikult mõistlik, hinnatakse nõue mittetoimivaks ja lõpetatakse kajastamine finantsseisundi aruandes. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse saadud summa tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud, et klassifitseerida nõue lootusetuks.

Laenude ja nõuete väärtuse langust hinnatakse vastavalt punktis 2.5. kirjeldatud põhimõtetele.

2.5 Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtuse langus

Mõõtmine

Allahindluse nõuded baseeruvad oodatava krediidikahjumi (ECL) mudelil. ECL mudeli peamiseks printsiibiks on näidata finantsinstrumentide krediidikvaliteedi kahanemise või paranemise mustreid.

Kõikidele korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavad finantsvarad, samuti ka finantsgarantiid ja teatud valmisolekulaenud, on oodatava krediidikahjumi skoobis.

ECL finantsvaradelt korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatakse kui allahindlus, st kajastatakse koos nende varadega finantsseisundi aruandes. Allahindlus vähendab bilansilist bruto jääkväärtust. ECL valmisolekulaenudelt ja finantsgarantii lepingutelt kajastatakse eraldi, st

finantsseisundi aruandes kui kohustist. Allahindluse ja eraldise korrigeerimised seoses ECL muutusega kajastatakse kasumiaruandes oodatava krediidikahjumi netomuutusena.

Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu tegemiseks - sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste individuaalseks hindamiseks.

ECL mudelil on kolm faasi, mis baseeruvad krediidiriski muutusel. 12-kuu ECL (faas 1) rakendatakse kõikidele kirjetele, va kui on toimunud krediidiriski oluline suurenemine võrreldes esialgse kajastamisega. Kirjetele, mille puhul on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (faas 2) või on maksejõuetud (faas 3), rakendatakse kogu eluea jooksul oodatavaid krediidikahjusid.

Krediidiriski oluline suurenemine

Ettevõtte hindab igal bilansipäeval, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega. Olulise krediidiriski suurenemise hindamine baseerub kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel indikaatoritel. Need indikaatorid sisaldavad mis on maksejõuetusega vahemikus >30 ja <90 päeva ja finantsvarad, mis on klassifitseeritud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud (laenuid mille lepingulised tingimused on muudetud seoses kliendi finantsraskustega). Kvantitatiivne indikaator arvutatakse vastavalt muutusele eluea maksejõuetuse tõenäosuses (PD), võrreldes bilansipäeval stsenaariumitega kaalutud eluea PD

muutust stsenaariumitega kaalutud esmase kajastamise eluea PD'ga. Juhul kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esmase kajastamisega, kajastatakse eluea ECL allahindlus ja finantsvara liigub faasi 2. Meetod on sümmeetriline, st järgnevatel bilansipäevadel, kui finantsinstrumendi krediidikvaliteet paraneb selliselt, et enam ei ole täidetud oluline krediidiriski suurenemise kriteeriumid alates esmasest kajastamisest, siis finantsvara liigub tagasi faasi 1.

Maksejõuetuse definitsioon

Ettevõtte hindab finantsinstrumendi lootusetuks, kui vastab täielikult vara väärtuse languse mõistele ja vastab ühele või mitmele allpool toodud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenuvõtja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. 10-eurone piirmäär, millest algavad tegevused võla sissenõudmiseks, on paika pandud võlahalduse protseduuridega ning tegemist on ka nõude lootusetuks tunnistamise olulise piirmääraga.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenuvõtja ei täida tõenäoliselt laenuid tagasimakse tingimusi, mis viitab, et tal on märkimisväärsed finantsraskused. Näitajad, et klient ei suuda võlga täielikult tasuda, on järgmised:

- Lepingule on määratud mitteteenindav staatus
- Krediidikvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediidikorrigeerimised
- Krediidikohustise müük majandusliku kahjumiga üle 5%

- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustised vähenenud rohkem kui 1% võrra
- Laenusaaaja pankrott on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust
- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Ettevõtte on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Ettevõtte finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Lootusetud finantsinstrumendid on faasis 3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on krediidikahjumiga.

Modelleerimine

ECL arvutatakse funktsioonina maksejõuetuse tõenäosusest (PD), suurusest maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäärast antud maksejõuetuse korral (LGD), samuti ka kahjujuhtumi toimumise hetkest. Ettevõtte IFRS 9 metodoloogia ECL mõõtmiseks baseerub olemasolevatel sisemistel skooringu ja reitingu mudelitel.

PD väljendab tõenäosust, et laenu ei maksta tagasi ja jõuab maksejõuetuks kas 12 kuu või eluea jooksul. Oodatav PD igale individuaalsele instrumendile sisaldab hinnangut toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab olemasolevaid skooringu mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 spetsiifilistele nõudmistele. Mudelid on kalibreeritud kombinatsioonina vastavalt vara klassist ja toote tüübist.

EAD väljendab hinnangut krediidipositsiooni summa osas hetkel, mil maksejõuetus võib tekkida. Bilansiväliste summade osas sisaldab EAD hinnangut, millised summad võetakse kasutusse maksejõuetuse hetkeks. LGD on summa, mida maksejõuetuse korral ei pruugita tagasi saada. LGD võtab arvesse iga omatava tagatise väärtuse ja kvaliteedi. LHV kasutab olemasolevaid LGD mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 nõudmistele. ECL mõõtmisel kasutab LHV maksimaalset lepingulist perioodi, mille kestel LHV on riskile avatud.

Tuleviku prognoosid

Ettevõtte kasutab ECL mõõtmisel sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose tuleviku informatsiooni baasina. Selleks, et tagada erapooletu krediidikahjude hindamine vastavalt IFRS-le 9, kasutatakse vähemalt kolme stsenaariumit. Üheks stsenaariumiks on baas-stsenaarium, mis on kõige tõenäolisem väljavaade ja mida kasutatakse ka tavapärase finantsplaneerimise ja eelarvestamise protsessis, kuivõrd teised stsenaariumid kajastavad optimistlikumat ja pessimistlikumat väljavaadet.

Prognoosid koostatakse sisemiselt Krediidijuhtimise osakonnas, mis konsulteerib ekspertidega Riskikontrolli üksusest, äriüksusest ja finantsosakonnast. Kui mõistliku kuluga on kättesaadav, tuleks konsulteerida välise ekspertide ja väliselt välja töötatud võrdlusprognoose. Viidatud võrdlusprognoosid sisaldavad, kuid ei ole piiratud IMFi poolt avalikustatava maailmamajanduse väljavaatega, Euroopa Komisjoni poolt avalikustatava Euroopa majandusprognoosiga ja Eesti Panga poolt avalikustatava majandusprognoosiga. Stsenaariumid kinnitatakse Riski ja Kapitali Komitee poolt.

Stsenaariumid tuleks välja töötada ajaperioodile, mille puhul saab usaldusväärseid projektsioone koostada ning milleks on tüüpiliselt 3-aastane ajahorisont. Minimaalselt tuleb kasutatavaid makroindikaatoreid prognoosida kaheaastaseks perioodiks peale käesolevat aastat. Üldiselt vaadatakse stsenaariumid üle kvartaalse sagedusega. Juhul kui on toimunud olulisi muutusi makromajanduse väljavaadetes, siis uuendatakse stsenaariumeid.

Individuaalsed hindamised ja juhtkonna hinnangud

Ettevõtte kasutab ECL määramiseks nii mudeleid kui eksperthinnanguid. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudel annab juhiseid ja läbipaistvust, kuidas majandussündmused võiksid mõjutada finantsvarade allahindlust. Eksperthinnangut võib rakendada mudelleeritud tulemusele, et rakendada oodatud mõju näitajate osas, mida mudel ei arvestanud. Selliseid individuaalseid ECL hinnanguid võidakse rakendada oluliste vastaspoole positsioonide puhul. Need hinnangud otsustatakse Krediidikomitee poolt. Lisaks võib olla vajadus korrigeerimisteks portfelli tasandil, mille otsustab Riski ja Kapitali Komitee.

2.6 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et

ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ja sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%. Amortisatsioonimäär sõidukitele on 20% aastas. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse kasutusele võtmise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Ettevõtte viib läbi materiaalse varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Juhul, kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhivara objektid koheselt alla hinnatud nende kaetavale väärtusele, kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi koondkasumiaruandes.

2.7 Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad ja mille hulka

hetkel kuulub soetatud tarkvara. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt. Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Ettevõtte viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse kasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus neto müügikulud või vara kasutusväärtus.

2.8 Finantskohustised

Ettevõtte klassifitseerib finantskohustisi kas:

- a) korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised
- b) finantsgarantii lepingud ja valmisolekulaenu

Kõigi finantskohustiste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära.

Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Võetud laenu võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Muud finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustised) võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse kui see on kustunud (ehk lepinguga kindlaks määratud kohustis on tasutud, tühistatud või lõppenud).

2.9 Kohustised töövõtjate ees

Kohustised töövõtjate ees sisaldavad nii välja maksmata palgakohustisi kui Eesti Vabariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustist bilansipäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustisele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustised töövõtjatele kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustisena ning koondkasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. Ettevõttel puudub juriidiline või faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvalt pensioni- või muid sarnaseid makseid.

2.10 Aktsiapõhised maksed

Ettevõtet kontrolliv omanik AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsooniprogrammi, mille järgi kontrolliv omanik tasub oma grupi ettevõtete töötajatele nende teenuste eest, väljastades optsoone AS LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsoonide

õiglane väärtus kajastatakse optsooniprogrammi kehtivuse jooksul ettevõtte tööjõukuluna ning omakapitali (jaotamata kasumi) suurenemisenä. Kulude kogusumma on määratletud optsoonide õiglase väärtuse alusel optsoonide väljastamise hetkel. Optsoonide õiglane väärtus on leitud:

- arvestades optiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja aktsiate üleandmise eelduseks olevad tegevustulemustega seotud eesmärkide ja turuga mitteseotud tingimuste mõju nagu näiteks ettevõtte kasumlikkus ja kasvueesmärgid ning töötaja töötamine ettevõttes üle teatud ajaperioodi.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab ettevõtte, kui palju optsoone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optsoonide väljastamise tingimustest. Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis.

Kui optioonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid. Vastavalt optsoonide väljastamise tingimustele ei kaasne optsoonide realiseerimisel peale 3 aastat sotsiaalmaksu kulu.

2.11 Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustisi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad ressurssidest loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustise rahuldamiseks) ja mille summa suurust on

võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldise kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolele. Muud võimalikud või eksisteerivad tingimuslikud kohustised, mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

2.12 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustiste eristamine

Varad, milledest tulenevate hüvede realiseerumist ettevõtte jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, millede puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist bilansipäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist.

Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast või ettevõttel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul

bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena.

2.13 Tulud ja kulud

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes finantsvarade ja -kohustise osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Efektiivse intressimäära meetod on finantsvara bilansilise brutojääkmaksumuse või finantskohustise korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Efektiivne intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul täpselt finantsinstrumendi bilansilisse jääkmaksumusse. Tulevaste maksete arvutamisel hinnatakse kõiki rahavooge arvestades lepingulisi tingimusi (näiteks ettemakseid). Efektiivse intressimäära arvutamine hõlmab tasusid, mis on efektiivse intressimäära olemuslikeks komponentideks. Samas ei võeta arvesse tulevase krediidikahjumeid.

Kui finantsvaral esineb hiljem väärtuse languse tunnuseid, siis kajastatakse intressitulu rakendades efektiivset intressimäära korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes, s.o. brutojääkmaksumust vähendatakse allahindluse võrra. Kui finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvele võtmisel, siis arvestatakse oodatavad krediidikahjumid hinnangulistesse rahavoogudesse korrigeeritud efektiivse intressimäära arvutamiseks, mida seejärel rakendatakse intressitulu kajastamiseks.

Teenustasutulud

Teenustasutulude all kajastatakse müügitulu lepingutest klientidega. See ei rakendu müügitulule rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest lepingulistest kohustistest, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendusala.

Tasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsinstrumendi efektiivse intressimäära arvutamisel, näiteks laenu lepingutasud, jaotatakse instrumendi eeldatava tähtaja peale rakendades efektiivse intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Neto intressitulu“.

Teenustasutulu kajastatakse vastavalt sellele, kuidas klientidele lubatud teenust osutatakse, ja summas, mis peegeldab tasu, mida LHV loodab, et tal on õigus saada nende teenuste osutamise eest. Teenustasutulud kajastatakse lineaarselt kogu teenuse osutamise perioodi jooksul, kui klient samaaegselt saab ja tarbib Ettevõtte tegevusest tulenevaid eeliseid. Muutuvtasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille osas juhtkonna otsuse alusel on väga tõenäoline, et tagasipööramist ei toimu.

Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutulude genereerimisega, kajastatakse kui teenustasukulud.

2.14 Varade ja kohustiste saldeerimine

Finantsvarade ja -kohustiste vahel tehakse netoarvestusi ja netosumma kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks eksisteerib juriidiline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida netobaasil või samaaegselt. Ettevõtte ei ole aruandeaastal saldeerimist kasutanud.

2.15 Rendiarvestus – LHV Finance kui rentnik

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised materiaalse põhivara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna. LHV Finance tasub kontoriruumide kasutusrendi eest igakuiselt, kuid rendileping on emaetevõtte AS LHV Pank nimel. Tulenevalt sellest, ei kohandu LHV Finance pikaajalised mittekatkestatavad rendiperioodid vastavalt IFRS 16 „Rendilepingud“ standardile ning kontoriruumide kasutusrente kajastatakse lühiajaliste rentidena. Rendikulud kajastatakse kasumiaruande real „Administratiiv- ja muud tegevuskulud“.

2.16 Ettevõtte tulumaks

Eesti äriühingud ei maksa tulumaksu teenitud kasumilt. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Ettevõtte tulumaksumäär on 20/80 väljamakse netosummalt. Alates 2019. aastast rakendatakse madalamat maksumäära 14/86 regulaarsetele

dividendiväljamaksetele ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise maksustatud dividendiga. 2018. a on esimene arvesse võetav aasta kolme aasta keskmise maksustatud kasumi arvestamisel. Tulumaksukohustus ja tulumaksukulu dividendidelt kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel. Tulumaks kuulub tasumisele väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10ndaks kuupäevaks.

2.17 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Lisa 3 Riskide juhtimine

Risk on defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast majandustulemusest. Riskijuhtimise eesmärgiks on identifitseerida, mõõta ja hinnata, juhtida ja kontrollida kõiki ASi LHV Finance tegevusega seotud riske. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimiseerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimist koordineerib emaetevõtte AS LHV Pank riskijuhtimise üksus. Riskide identifitseerimise, mõõtmise, raporteerimise ja kontrolli põhimõtted on kehtestatud nii AS-i LHV Pank kui ka AS-i LHV Finance nõukogu poolt. Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise

ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet kogu organisatsioonile. Riskijuhtimise põhimõtted, nõuded ning vastutusvaldkonnad on kirjeldatud siseeeskirjades.

Olulisemateks riskideks peab ettevõtte krediidiriski, likviidsusriski, intressimäära riski ja operatsiooniriski. Riskide detailne kirjeldus ja hindamine on esitatud raamatupidamise aastaaruandes allpool.

3.1 Krediidirisk

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest täita õigeaegselt

endale võetud kohustisi ettevõtte ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest ja kõige rohkem klientidele laenu andmisest, sealhulgas laekumata laenudest ja muudest nõuetest. Krediidiriski alandamiseks analüüsib ettevõtte nii klientide kui ka äripartnerite majandustegevust ja finantsseisu. Pärast laenu väljastamist jälgitakse regulaarselt kliendi maksevõimet.

2020. aastal alanud koroonaviiruse pandeemia mõjutab oluliselt nii LHV-d kui ka tema kliente. Keskpankade, eelarve- ja reguleerivate asutuste võetud kiired ja kooskõlastatud meetmed on tunduvalt leevendanud potentsiaalset mõju majandusele kui tervikule. Paljud nendest meetmetest hõlmavad ühel või teisel viisil krediitkohustuste maksemoratoriumi kehtestamist eesmärgiga aidata laenuvõtjatel hakkama saada lühiajaliste tegevus- ja likviidsusprobleemidega.

COVID-19 kriisi alguses pakkus LHV oma klientidele kiiresti maksepuhkusi, mis vabastas kliendid

otsesest survest ja võimaldas neid koguda vajalikke reserve. Käesolevaks hetkeks on peaaegu kõik kliendid naasnud graafikujärgsete tagasimaksete juurde ning see ei ole kaasa toonud krediitkvaliteedi halvenemist.

Krediidiriski mõõtmisel kasutas LHV jätkuvalt konservatiivset lähenemist. LHV otsustas mitte kasutada ajutisi meetmeid, mis võimaldavad jätta klientide riskihinnangud COVID-19 tõttu muutmata. Selline otsus tehti sellepärast, et muidu oluks LHV investoritel keerulisem saada ettekujutust tegelikest finantstulemustest.

3.1.1 Krediidiriskide jaotus

Ettevõtte jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgnevasse olulisematesse kategooriatesse:

- a) raha ja raha ekvivalendid;
- b) laenuõuded klientidele (lisa 5)
- c) valmisolekulaenud (lisa 13)

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded pankadele	0	2
Laenuõuded klientidele (lisa 5)	68 954	65 702
Muud nõuded ja varad	102	66
Varad kokku	69 056	65 770
Valmisolekulaenud (lisa 13)	26 768	26 674
Kokku maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	95 824	92 444

a) Raha ja raha ekvivalendid

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest pankades kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. ASi LHV Finance rahalised vahendid tagab emaettevõtte AS LHV Pank läbi avatud krediidi (reiting Baa1). Juhatuse hinnangul, et krediidasutuste oodatavad krediitkahjumid on ebaolulised arvestades vastaspoolte tugevaid reitinguid, finantsseisundit ja lühiaja majanduslikku väljavaadet, sest ettevõtte

omab vastaspoolte juures ainult väga likviidseid positsioone.

b) Laenuõuded klientidele

Ettevõtte pakub tarbimislaene ja järelmaksu. Maksimaalne laenusumma on kuni 20 000 eurot, eraisikutele väljastame järelmaksu kuni 15 000 eurot ja juriidilistele isikutele kuni 20 000 eurot. Järelmaksu pakutakse kaubanduspartnerite kaudu. Kliendi krediitkäitumise hindamiseks kasutatakse

skooringu, mis antakse kliendile taotluse sisseandmisel ja selle olemasolu on üheks kriteeriumiks krediidi väljastamisel.

Vastavalt sõlmitud lepingutele müüakse suurem osa tarbimislaenudest ja järelmaksudest, kui laenu on ületanud tähtaja vähemalt 79 päeva.

Pärast esmast arvele võtmist monitooritakse laenuvõtja maksekäitumist perioodiliselt, et konstrueerida käitumuslik skoor. Igasugune informatsioon laenuvõtja kohta, mis võib mõjutada laenuvõtja maksekäitumist (nt töötus ja varasemad seadusrikkumised) inkorporeeritakse samuti antavasse skoori, mis lisatakse PD arvestusse.

c) Valmisolekulaenud

Valmisolekulaenu krediidiriski hindamisel lähtutakse samadest printsiipidest, mis on kehtestatud järelmaksu ning väikelaenu tingimustel antud laenudele.

d) Muud nõuded ja varad

31. detsember 2021 seisuga on laekumata nõudeid summas 16 tuhat eurot ning muid ettemakstud kulusid summas 23 tuhat eurot, varasemate aastate jooksul ei ole ettevõtte muid nõudeid maha kandnud.

3.1.2 Oodatava krediidikahjumi mõõtmine

IFRS 9 kehtestab kolme-faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediitkvaliteedi muutusele peale esmast arvele võtmist:

Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediitikahjumiga, klassifitseeritakse Faasi 1 ning jälgitakse pidevalt ettevõtte poolt.

Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvele võtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument Faasi 2, aga ei loeta veel allahinnatuks. Lisainformatsioon, kuidas Ettevõtte hindab krediidiriski olulist suurenemist on toodud lisas 3.1.2.1.

Juhul kui finantsinstrument on krediitikahjumiga, liigitatakse see Faas 3. Lisainformatsiooni saamiseks, kuidas Ettevõtte defineerib krediitikahjumi ja maksejõuetuse, vaata lisa 3.1.2.2. Faas 1 olevate finantsinstrumentide ECL-i mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediitikahjumist. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediitikahjumi põhjal. Lisainformatsiooni saamiseks sisendite, eelduste ja hinnangutehnikate kohta ECL-i arvutamisel vaata lisa 3.1.2.3.

Peamine idee ECL-i mõõtmisel IFRS 9 järgi on see, et see peab sisaldama tulevikku suunatud informatsiooni. Lisa 3.1.2.4 sisaldab informatsiooni selle kohta, kuidas ettevõtte on selle lisanud ECL-i mudelisse.

Krediitikahjumiga soetatud finantsvarade puhul arvutatakse ECL kogu eluea jooksul oodatava krediitikahjumi põhjal ja kuuluvad Faasi 3.

Alljärgnev joonis võtab kokku allahindlusvajaduse vastavalt IFRS-le 9 (v.a krediidikahjumiga soetatud või väljastatud finantsvarad):

Krediidikvaliteedi muutus peale esmast kajastamist		
1. faas	2. faas	3. faas
(Esmase kajastamine)	(Krediidiriski oluline suurenemine peale esmast kajastamist)	(Allahinnatud vara)
12 kuu oodatavad krediidikahjumid	Eluaegsed oodatavad laenukahjumid	Eluaegsed oodatavad laenukahjumid

Järgnevalt käsitletakse Ettevõtte poolt standardi nõuete täitmisel vastu võetud peamiseid hinnanguid ja eelduseid.

3.1.2.1 Oluline krediidiriski suurenemine

Ettevõtte hinnangul on finantsinstrumendi krediidirisk oluliselt suurenenud, kui on täidetud üks või mitu järgnevalt välja toodud kvantitatiivsest, kvalitatiivsest või *backstop* kriteeriumitest:

Kvantitatiivne kriteerium

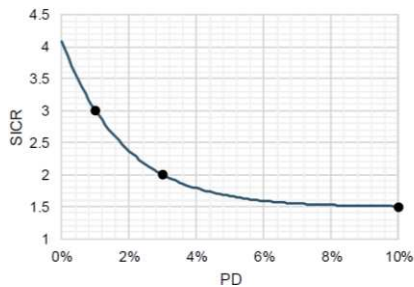
Kvantitatiivset kriteeriumit rakendatakse kõigile krediidilepingutele, mis on sõlmitud 2018. aastal, ja jaelaenude portfelliile ning mille puhul kasutatakse reitingupõhist eluea maksejõuetuse tõenäosust.

Järelejäänud Eluea PD aruandekuupäeval on suurenenud võrreldes esialgse Eluea PD oodatud aruandekuupäeva jääkväärtusega, kui ületab alljärgnevas tabelis toodud piirmäärasid:

Uus portfell – alates 1. jaanuarist 2018 sõlmitud lepingud

Eluea PD esmasel arvele võtmisel	Eluea PD suurenemine aruandekuupäeva seisuga, mida hinnatakse oluliseks
X%	≥ 100 bps
ja	Kehtiv eluea PD/Esialgne eluea PD
	$> 1.4885 + \exp(0,9549 - 54,173 * \text{Esialgne eluea PD})$

Valemi illustreerimiseks on toodud SICR graafikukõver allpool. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

SICR kõver: Esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks.

Illustreerimaks eelnevalt välja toodud piirmäära rakendamist, võtame näiteks 13. veebruaril 2018 sõlmitud 3-aastase jaelaenu lepingu, millel oli esmasel arvele võtmisel eluea PD 3,36% ja oodatav eluea PD kümme kuud hiljem aruandekuupäeval 2,76%. Kui aruandekuupäeval on tegelik eluea PD 8,86%, siis ületab see oodatava PD, mis oli 2,76% üle piirmäära. Seetõttu on toimunud krediidiriski oluline suurenemine.

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks maksejõuetus või maksuvõlg viimase 12 kuu jooksul.

Kvalitatiivne kriteerium

Kvalitatiivset kriteeriumit rakendatakse SICR arvutamisel ajaloolisele jaelaenude portfelli puhul, mille lepingud on sõlmitud enne 2018. aastat. Uue portfelli puhul on kvalitatiivset kriteeriumit rakendatud PD arvutustes ja sisaldudes sealäbi SICR arvutustes eluea PD kaudu.

Ajaloolise portfelli lühikeste tähtaegade tõttu (1,75 aastat) ei peetud mõistlikuks prognoosida esialgset eluea PD-d lepingutele, mis on sõlmitud enne 1. detsembrit 2017, mistõttu kasutati ajaloolise portfelli esialgse PD asemel taotluse PD-d või reitingu PD-d.

Jaelaenude ajalooline portfell – eralaenulepingud, mis on sõlmitud enne 1. jaanuari 2018

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaaaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele:

SICR hinnang sisaldab muuhulgas tulevikku vaatavat informatsiooni (vt lisainformatsiooni lisas 3.1.2.4) ja arvestus toimub kvartalipõhiselt. SICR-i leidmiseks kasutatavaid kriteeriume monitoorib ja nende asjakohasust vaatab perioodiliselt üle krediidiriski meeskonna sõltumatu liige.

Backstop

Backstop ehk kõige viimast hetke rakendatakse juhul, kui laenusaaaja lepingujärgsed maksed on üle tähtaja rohkem kui 30 päeva, misjärel on finantsinstrumendi puhul tegemist krediidiriski olulise suurenemisega.

Ettevõtte on seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 kasutanud madala krediidiriski erandit rahale ja nostrokontodele, mis täidavad likviidsusportfelli kriteeriumit.

Järgnevad tabelid näitavad mõju ECL-i allahindlusele seisuga 31. detsember 2021 ja

31.detsember 2020, kui muuta SICR arvutustes PD piirmäärasid. ECL suurenemine (positiivsed

summad) kajastab suurenenud allahindlusvajadust, mis oleks vaja vastavalt sellele kajastada.

Laenutoode	+10% SICR	-10% SICR
2021	muutus	muutus
Tarbimislaenud	-4	5
Järelmaks	0	0

Laenutoode	+10% SICR	-10% SICR
2020	muutus	muutus
Tarbimislaenud	-5	7
Järelmaks	0	0

Laenutoode	SICR 0,5%	SICR 1,5%
2021	piirmääraga	piirmääraga
Tarbimislaenud	0	0
Järelmaks	0	0

Laenutoode	SICR 0,5%	SICR 1,5%
2020	piirmääraga	piirmääraga
Tarbimislaenud	0	0
Järelmaks	0	0

Nagu ülaltoodud tabelitest nähtub, on SICR-i muutmisel +/- 10% võrra või SICR piirmäära muutmisel 100 bp-lt 50 bp-le või 150 bp-le piiratud mõju Ettevõtte oodatavale krediidikahjumile.

3.1.2.2 Maksejõuetuse definitsioon ja krediidikahjumiga varad

Ettevõtte defineerib finantsvara maksejõuetuna, olles täielikult kooskõlas krediidikahjumi mõistega, juhul kui see vastab ühele või mitmele allpool kirjeldatud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenusaaaja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva üle tähtaja.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenusaaaja täidab ebatõenäolise maksja kriteeriume, mis viitab, et laenusaaaja on tõsisest finantsraskustes. Järgnevalt on välja toodud indikaatorid, mis viitavad sellele, et klient ei tasu võlgnevust täies ulatuses.

- Ilmneb märke makse laekumise ebatõenäolisusest, mis näitab, et laenuvõtja on märkimisväärses rahalistes raskustes;

- majanduslike raskuste tõttu on toimunud restruktureerimine;
- katseajal on rakendatud lisaks varem rakendatud võla restruktureerimise meetmetele ka täiendavaid võla restruktureerimise meetmeid;
- leping on lõpetatud.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele ettevõtte finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse definitsiooni on läbivalt kasutatud ettevõtte oodatava krediidikahjumi mudeldamisel leidmaks maksejõuetuse tõenäosus (PD), laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD).

Maksejõuetuse staatuses hulgiklientide puhul kasutatakse kliendipõhist lähenemist, jaeportfelli puhul lepingupõhist lähenemist.

Kui instrument ei vasta katseaja jooksul ühelegi maksejõuetuse kriteeriumile, siis ei ole instrument enam maksejõuetuse staatuses. Katseaja periood sõltub maksejõuetuse põhjustest. Lühimat katseaega 3 kuud rakendatakse kvantitatiivset kriteeriumit täitnud lepingutele alates sellest hetkest, kui seda kriteeriumi enam ei täideta.

Laenud, mis on seotud vältimatute restruktureerimise tegevustega, loetakse täiendavat tähelepanu vajavateks maksejõuetuse staatusest ümberklassifitseerimiseks, kuna võlas päevade arvestus toimub modifitseeritud maksegraafiku alusel ning laen ei saa olla restruktureeritud selleks hetkeks kui see on täielikult tagasi makstud. Seetõttu on selliste laenude katseaeg vähemalt üks aasta alates viimasest toimunud järgmistest sündmustest:

- Restruktureerimise meetmete pikendamishetkest;
- Maksejõuetusena kajastamise hetkest;
- Maksepuhkuse lõppemise periood restruktureerimise kokkuleppes.

3.1.2.3 ECL mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamis-meetodite selgitused

ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum järgmistel tingimustel:

- on sõltumatu ehk ei sisalda endas konservatiivsust ega optimismi ;
- väärtus on kaalutud tõenäosusega vastavalt kolmele allahindamise stsenaariumile (baas-, optimistlik ja pessimistlik stsenaarium)
- kajastab raha ajaväärtust
- kasutab mõistlikku ja toetavat informatsiooni minevikusündmustest, praegustest tingimustest ning prognoosidest majandustingimuste kohta.

Ettevõtte ECL mudel järgib laiemalt aktsepteeritud marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad laenujääke ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust (maksejõuetuse tõenäosus ajaperioodil X tingimusel, et laenujääk on kehtiv ajaperioodil X).

ECL arvutused põhinevad järgmisel neljal komponendil:

Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks.

Laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale laenusummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevad oodatavad

muutused, sh põhiosa ja intressi tagasimaksed ning valmisolekulaenude kasutamist.

Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate lepinguliste rahavoogude ja LHV oodatavate rahavoogude vahele (sh tagatistest saadud rahavoogudele). LGD kajastatakse protsendina EAD-st.

Diskontomäär kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdsväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

Matemaatiliselt, ECL summa prognoositavatele ajaperioodile T (12 kuud või eluea, sõltuvalt kas 12 kuu või eluea hinnang on vajalik) väljendatakse alljärgnevalt :

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T PD_t * LGD_t * EAD_t * d_t$$

Kus:

$t = 0, \dots, T$ – ühe kuuline periood prognoositava ajaperioodi T ulatuses; 12 kuu ECL hinnangu puhul, $T = 12$ kuud; eluea ECL hinnangu puhul, $T =$ laenu oodatav eluiga;

PD_t – marginaal PD kuu t puhul;

LGD_t – oodatav LGD kuu t puhul;

EAD_t – laenusumma, sh oodatavat valmisolekulaenude kasutamised, kuu t puhul;

d_t – diskontomäär kuu t puhul.

Diskonteerimistegur kujutab endast finantsinstrumendi efektiivset intressimäära (EIR) või selle ligikaudset väärtust.

Arvutuste loogika illustreerimiseks on allolevas tabelis näha lihtsustatud näidet. Tähele tuleb panna,

et selle näite puhul tagatud laenude kohta tuleneb LGD otseselt tagatiste väärtusest ning lihtsustuse mõttes on tagatise õiglane väärtus ajas konstantne. Kuid ECL mudel võtab läbi erinevate stsenaariumite arvesse võimalikku tagatise õiglase väärtuse muutust ajas.

	31.01.2022	28.02.2022	31.03.2022	30.04.2022	31.05.2022	30.06.2022	31.07.2022	31.08.2022	30.09.2022
(1) Avatud positsioon (EAD)	4 000	3 500	3 000	2 500	2 000	1 500	1 000	500	0
(2) Marginaalne PD	0.40%	0.38%	0.36%	0.34%	0.32%	0.30%	0.28%	0.26%	0.24%
(3) Tagatise väärtus	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
(4) Võimalik kahjum [Max(0;1-3)]	2 000	1 500	1 000	500	0	0	0	0	0
(5) Oodatav marginaalne kahjum [2*4]	8.00	5.70	3.60	1.70	0	0	0	0	0
(6) Oodatav marginaalne kahjum, diskonteeritud	7.97	5.65	3.56	1.67	0	0	0	0	0
Eluea oodatav krediitkahjum 31.12.2021 [Summa (6)]	18.85								

Märkus. Diskonteerimine on tehtud eeldusel, et aruandeperioodi lõpp on 31. detsember 2021 ja diskontomäär on 5%.

Maksejõuetutele laenudele arvutatakse ECL järgmiselt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T LGD_t * Exposure_t * d_t$$

Iga riskidimensioon (PD, LGD, EAD) on kaetud sisemiselt arendatud skoorimudelitega. Need mudelid on arendatud äri- ja krediidi juhtimise eesmärgil. Kokkuvõttes on ECL mudeli eesmärk

muuta juba olemasolevate riskiparameetrite väärtused tulevikku suunatud PiT hinnanguteks ja kasutada neid oodatava krediidi kahjumi arvutamisel.

IFRS 9 parameetrid

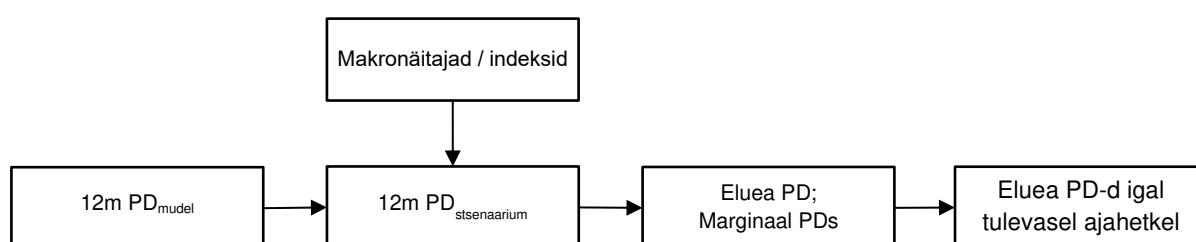
PD	• 12 kuu PD; eluea PD disagregeeritud täpsemateks marginaal PD tõenäosusteks alam-perioodidele • Tulevikku vaatav PiT hinnang, mis peegeldab praegust ja tulevast majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus • Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust
LGD	• Neutraalsed PiT prognoosid • Võtab arvesse praeguseid ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus • Sissenõutud maksed on diskonteeritud kasutades diskontomäärana efektiivset intressimäära • Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust
CCF/EAD	• Peegeldab oodatavaid laenujäägi muutuseid laenu eluea jooksul (sh laenu graafiku järgsed maksed ja ettemaksed)
ECL	• Rahavoo puudujäägi nüüdisväärtus (PV). Faas 1: 12 kuu PD. Faas 2: eluea PD. Faas 3: PD = 100%

Järgnevat peatükkides on välja toodud, kuidas on olemasolevaid mudeleid kasutatud ECL-i arvutamisel. Samuti on detailsemalt lahti seletatud iga riskidimensioon.

3.1.2.3.1 Reitingu- ja skoorimudelitest tuleneva PD lisamine ECL mudelisse

IFRS 9 oodatava krediidikahjumi arvutamiseks on vajalikud tulevikku vaatav 12 kuu ja eluea PiT näitajad ning marginaal PD, mitte ajalooline või pikaajaline keskmine 12 kuu PD (mudeli PD).

Mudeli PD (PD_{mudel}) teisendamine toimub allolevalt:

Mudeli PD (PD_{mudel}) teisendamine viiakse läbi järgmiselt:

Järgmisena konverteeritakse 12 kuu PiT hinnang eluea PD-ks ja marginaal PD-ks. Selleks kasutatakse segmendipõhist standardset maksejõuetuse kõverat, mis annab oodatava maksejõuetuse ajastuse järelejäänud eluea jooksul.

Viimasena arvutatakse eluea PD-d laenu igale tulevasele ajahetkele kuni oodatava eluea lõpuni.

3.1.2.3.2 LGD lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

LGD puhul erineb LGD põhimudeli kasutamine sellest, kas tegemist on tagatud või tagamata laenupositsiooniga.

Kuna IFRS 9 parameeter peab arvesse võtma oodatava laenusumma vähenemist aja jooksul,

siis tagatud laenude tagatud osa puhul arvutatakse LGD otse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal.

LGD aluseks olnud LGD mudelist lisatakse ECL arvutusse tagamata laenupositsioonide ja tagatud laenupositsioonide tagamata osa.

Järgmisena lisatakse makromajanduslikud stsenaariumid nii tagatud kui tagamata LGD näitajatesse nagu on ette nähtud vastavas allahindlus-stsenaariumis.

3.1.2.3.3 CCF hinnangute lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

Sisemine CCF hinnang lisatakse otse ECL mudelisse ja kasutatakse EAD arvutamisel. Edasisi korrigeerimisi ei ole vaja teha, sest sisemine hinnang ei sisalda liigset konservatiivsust ega läbi tsükli (through the cycle, TtC) või languse korrigeerimisi.

3.1.2.4 Tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL mudelisse

Tulevikku vaatava informatsiooni lisamiseks ECL mõõtmiseks, mis võtaks arvesse ka erinevaid võimalikke tulevikutingimusi,

arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL summa vastavalt kolmele allahindlustsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Muuhulgas võimaldab selline lähenemine näha mittelineaarseid suhteid alternatiivsete stsenaariumite ja ECL-i vahel.

Matemaatiliselt:

$$ECL = p_{baas} * ECL_{baas} + p_{pos} * ECL_{pos} + p_{neg} * ECL_{neg}$$

Kus:

p_{baas} , p_{pos} , p_{neg} – vastavalt baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi tõenäosused;
 ECL_{baas} , ECL_{pos} , ECL_{neg} – oodatav krediidi-kahjumi summa, mis on arvutatud iga stsenaariumi kohta

ECL tuletatakse iga stsenaariumi korral üldisest valemist kasutades stsenaariumipõhist riskiparameetri väärtust.

Tõenäosusega kaalutud eluea PD hinnang krediidiriski olulise suurenemise arvutamiseks arvutatakse samamoodi:

$$PD = p_{baas} * PD_{baas} + p_{pos} * PD_{pos} + p_{neg} * PD_{neg}$$

Kus:

PD_{baas} , PD_{pos} , PD_{neg} – eluea PD hinnang vastavalt igale stsenaariumile.

3.1.2.4.1 Valitud näitajad eraisikute laenuportfellis

Eralaenude portfelli jaoks valitud makronäitajad ja nende olulisuse osakaal on toodud järgnevas tabelis:

	Hüpoteeklaen	Tarbilislaenu, fikseeritud määraga	Tarbilislaenu, muutuva määraga (kaasaarvatud liising)
Palga kasv, %	17%	22%	18%
Töötuse määr, %	33%	44%	36%
Eluaseme hinnaindeksi kasv, %	8%	0%	0%
Inflatsiooni määr, %	8%	11%	9%
6 kuu Euribor	17%	0%	18%
Panga laenumarginalid	17%	22%	18%
KOKKU	100%	100%	100%

Märkus. Iga indikaatori suhteline olulisus on arvutatud vastavalt indikaatori kaalule

Majandusnäitajate eeldused

Makromajanduslikud stsenaariumid (prognoosid) ja selle näitajad töötatakse läbi vähemalt kord aastas krediidi juhtimise osakonnas, kus konsulteeritakse ka

ekspertidega riskikontrolli, äri- ja finantsosakonnast ning väliste ekspertidega.

Markomajanduslikku arengut monitooritakse kvartaalselt, kui vastavad andmed avalikustatakse. Prognoose uuendatakse jooksvalt, et tagada õigeaegselt uue tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL hinnangusse.

Välja töötatud allahindlus-stsenaariumid ja olulised uuendused stsenaariumitele kinnitatakse riski ja kapitali komitees.

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks 31. detsember 2021 seisuga on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume “baas”, “positiivne” ja “negatiivne”.

Seisuga 31.12.2021	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2022E	2023E	2022E	2023E	2022E	2023E
Tegelik SKP kasv, %	2,8%	3,9%	2,0%	3,0%	3,7%	4,1%
Majapidamiste tarbimine, %	4,0%	3,6%	3,5%	2,5%	6,0%	3,5%
Valitsemissektori tarbimine, %	-0,9%	-1,3%	0,0%	-0,4%	-1,2%	-0,8%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	-14,5%	6,9%	-15,0%	6,0%	-10,0%	8,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	4,9%	4,8%	3,0%	5,3%	6,5%	6,0%
Toodete ja teenuste import, %	-0,9%	4,8%	-2,0%	5,3%	4,0%	4,2%
Nominaal SKP, mln eurot	33 020	35 480	32 681	34 941	33 068	35 595
SKP deflaator, % muutus	5,8%	3,4%	5,5%	3,8%	5,0%	3,4%
Tarbijahinna tõus, %	6,9%	3,0%	6,5%	3,5%	6,0%	3,0%
Töötuse määr, %	5,5%	5,3%	6,0%	5,8%	5,5%	5,0%
Tööhõive muutus, %	1,1%	0,6%	0,5%	0,8%	1,5%	0,2%
Netokuupalga tõus, % (nominaal)	8,3%	8,0%	6,7%	6,0%	8,5%	8,0%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	8,5%	8,0%	3,0%	5,0%	8,8%	8,2%
6 kuu Euribor	-0,5%	-0,2%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,2%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Kõige olulisemad eeldused ECL-i hindamiseks seisuga 31. detsember 2020 on välja toodud allpool. Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume “baas”, “positiivne” ja “negatiivne”.

Seisuga 31.12.2020	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2021E	2022E	2021E	2022E	2021E	2022E
Tegelik SKP kasv, %	2,4%	4,5%	-1,1%	6,6%	4,5%	3,5%
Majapidamiste tarbimine, %	2,3%	4,1%	-1,1%	5,0%	4,5%	4,6%
Valitsemissektori tarbimine, %	-1,9%	0,6%	2,3%	0,8%	2,0%	1,5%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	3,2%	7,5%	-5,0%	9,0%	8,0%	4,5%
Toodete ja teenuste eksport, %	3,25%	6,6%	-3,8%	9,3%	6,0%	3,5%
Toodete ja teenuste import, %	4,2%	6,5%	-5,0%	9,0%	7,0%	4,5%
Nominaal SKP, mln eurot	27 658	29 481	26 764	28 945	28 364	30 120
SKP deflaator, % muutus	1,3%	2,1%	1,1%	1,7%	1,7%	2,6%
Tarbijahinna tõus, %	1,0%	1,9%	0,5%	1,5%	1,5%	2,3%
Töötuse määr, %	9,1%	9,2%	12,0%	10,0%	8,5%	7,5%
Tööhõive muutus, %	-1,1%	1,0%	-3,7%	2,2%	1,7%	1,0%
Netokuupalga tõus, % (nominaal)	-0,6%	2,6%	-1,0%	1,6%	3,0%	4,2%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	5,0%	3,5%	-10,0%	2,1%	-3,0%	4,5%
6 kuu Euribor	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	3,1%	3,3%	3,3%	3,5%	3,0%	3,1%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsembril 2021 on järgmised:

Seisuga 31.12.2021	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	60%	25%	15%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsembril 2020 on järgmised:

Seisuga 31.12.2020	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	60%	30%	10%

Arvesse on võetud ka teisi tulevikku suunatud kaalutlusi, mida ülaltoodud stsenaariumid ei sisalda (nt regulatiivsed, seadusandlikud või poliitilised),

kuid nendel pole olulist mõju, mistõttu pole ECL-is tehtud vastavaid korrigeerimisi. Selliste faktorite puhul kontrollitakse ja jälgitakse asjakohasust.

Sensitiivsusanalüüs

Kõige olulisemad eeldused, mis mõjutavad ECL allahindlusi on järgmised:

Jaelaenud

- Töötuse määr
- Palgatõus
- Euribor

- Laenumarginaalid
- SKP

Allpool olev tabel illustreerib positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalude muutuste mõju portfellile seisuga 31.12.2020 ja 31.12.2021.

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	60-10-30	60-20-20
<i>31.12.2021</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>
Muutus stsenaariumite kaaludes	671	-724

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	60-10-30	65-15-20
<i>31.12.2020</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>
Muutus stsenaariumite kaaludes	1 048	-1 127

Allpool on välja toodud ECL-i muutused seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2021, mida mõjutaks võimalik mõistlik muutus mõnes esialgses eelduses kasutatud muutujas (nt mõju ECL-le suurendades töötuse määra X% võrra igas stsenaariumis):

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Kasvu	Vähenemise
<i>31.12.2021</i>	mõju	mõju
Töötuse määr +/-1%	115	-84
Palgatõus +/- 5%	-112	111
Euribor +/-0,5%	26	-15
Pankade laenumarginaalid +/-	165	-136
Tarbijahinna tõus +/-1%	-12	32
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-5	3

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Kasvu	Vähenemise
<i>31.12.2020</i>	mõju	mõju
Töötuse määr +/-1%	51	-66
Palgatõus +/- 5%	-99	38
Euribor +/-0,5%	9	-15
Pankade laenumarginaalid +/-	39	-129
Tarbijahinna tõus +/-1%	-41	24
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-3	2

3.1.3 Krediidiriski positsioon

3.1.3.1 Maksimaalne krediidiriski positsioon – väärtuse langusele avatud finantsinstrumendid

Alljärgnev tabel sisaldab finantsinstrumentide krediidiriskile avatud positsioonide analüüsi, millele on rakendatud ECL allahindlust. Finantsvarade brutoväärtus kajastab ka ettevõtte maksimaalset avatust krediidiriskile nende varade puhul.

Vaata lähemalt lisa 3.1.2 "Oodatava krediidikahjumi mõõtmine" lisainformatsiooni saamiseks, kuidas mõõdetakse oodatavat krediidikahjumit (ECL) ja kuidas on määratletud ülalkirjeldatud kolm faasi.

Tarbimislaenud

PD ja LGD väärtused uuendatakse vähemalt kord aastas uute ajalooliste andmetega, selleks et portfellis säilitada piisavalt ajakohaseid allahindluse tasemeid. Vajadusel kajastatakse finantsseisundi aruandes täiendavad allahindlused. Kui

mittetöötavate või ebatöönaoliselt laekuvate laenude sissenõudmise jätkamine ei ole majanduslikult kasulik ega praktiline, hinnatakse laen lootusetuks ja kantakse maha.

Seisuga 31.12.2021 moodustavad grupipõhised allahindlused 2,02% tarbimislaenudest ja nendega seotud intressinõuetest (31.12.2020: 1,81%). Tarbimislaenudega seotud bilansivälistes positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2021 allahindlusi summas 0 (2020: 0) tuhat eurot.

Järelmaks

Allahindamine toimub tarbimislaenudega samadel põhimõtetel nagu muudel homogeensetel portfellidel. Seisuga 31. detsember 2021 moodustas grupipõhine allahindlusreserv 0,84% järelmaksuportfelist (2020: 1,21%).

Laenuportfelli jagunemine laenutüüpide ja faaside lõikes

Järgnevas tabelis on selgitatud aruandeperioodi alguse ja lõpu vahelised muutused kahjude allahindlustes ja etappide lõikes.

Neto laenuportfell laenutüübi ja faaside lõikes

(tuhandetes eurodes)	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenud	Allahindlus	Kokku
Tarbimislaenud	51 315	4 539	1 173	0	-1 148	55 879
Järelmaks	12 701	397	87	0	-110	13 075
Kokku seisuga 31.12.2021	64 016	4 936	1 260	0	-1 258	68 954
Tarbimislaenud	44 110	7 799	424	0	-931	51 402
Järelmaks	13 295	1 106	72	0	-173	14 300
Kokku seisuga 31.12.2020	57 405	8 905	496	0	-1 104	65 702

Faas 1 (tuhandetes eurodes)	Algseis	Uued lepingud	Lepingute vähenemine	Liikumine	Allahindlus	Kokku
Tarbimislaenud	44 201	28 595	-21 545	63	-311	51 003
Järelmaks	13 361	9 397	-10 159	103	-46	12 656
Kokku	57 562	37 992	-31 704	166	-357	63 659

Faas 2 (tuhandetes eurodes)	Algseis	Uued lepingud	Lepingute vähenemine	Liikumine	Allahindlus	Kokku
Tarbimislaenud	7 799	1 313	-3 600	-973	-231	4 308
Järelmaks	1 106	196	-746	-159	-19	378
Kokku	8 905	1 509	-4 346	-1 132	-250	4 686

Faas 3 (tuhandetes eurodes)	Algseis	Uued lepingud	Lepingute vähenemine	Liikumine	Allahindlus	Kokku
Tarbimislaenud	424	100	-261	910	-605	568
Järelmaks	72	9	-50	56	-46	41
Kokku	496	109	-311	966	-651	609

Järgmises tabelis on selgitatud laenuetappide muutusi perioodi alguse ja lõpu vahel, mis on tingitud käesoleva lisa punktis 3.1.2 kirjeldatust.

Faaside vahelised liikumised (tuhandetes eurodes)	1 > 2	1 > 3	2 > 1	2 > 3	3 > 1	3 > 2
Tarbimislaenud	1 146	181	1 386	747	4	14
Järelmaks	109	23	234	35	1	1
Kokku	1255	204	1620	782	5	15

3.1.4 Laenude allahindlus

Perioodi laenude allahindlust mõjutavad erinevad faktorid, mis on toodud allpool:

- Faaside 1, 2 ja 3 vahelised liikumised finantsinstrumentide krediidiriski olulise suurenemise (või vähenemise) tõttu või määratakse perioodi jooksul krediidikahju staatusesse ning järgneb faasi tõus (või langus) 12 kuu ja eluea ECL vahel;
- Täiendavad allahindlused perioodi jooksul väljastatavate uute finantsinstrumentide arvele võtmisel, nagu ka allahindluse vabastamine ; ning

perioodi jooksul lõpetatud finantsinstrumentide kajastamisel;

- Regulaarsetest sisendite uuendamisest tingitud PD, EAD ja LGD muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- Mudelite ja eelduste muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- Allahindluse tagasipööramine ECLis seoses aja möödumisega, kuna ECLi mõõdetakse nüüdsväärtuse baasil

- Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul ja allahindluste mahakandmised, mis on seotud perioodi jooksul maha kantud varadega (vt lisa 3.1.5).

3.1.5. Mahakandmise poliitika

Ettevõtte kannab maha finantsvarad täielikult või osaliselt, kui ta on ammandanud kõik praktilised sissenõudmise püüdlused ning on jõutud järeldusele, et ei ole mõistlikku ootust edasistele sissenõudmistele. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, mille kohaselt puudub mõistlik ootus sissenõudmisele, hõlmavad (i) sissenõudmistevõimaluste lõpetamine ja (ii) kui Ettevõtte sissenõudmise meetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui Ettevõttel ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas võtta ette meetmeid diskonteeritavate nõuete sissenõudmiseks, hinnatakse nõuet mittetöötavaks ja eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud vastavalt tooteklassist, et kuulutada nõue lootusetuks.

Järelmaks ja väikelaen

Kui 12 kuu jooksul ei ole olnud olulist laekumist peale kliendi maksejõuetuks tunnistamist ning kohtumenetlus võlgnevuste sissenõudmiste osas on lõpetatud Ettevõtte kahjuks või kui klient ei täida kohtuotsust.

Kliendile on kuulutatud pankrot või klient on kuulutatud maksejõuetuks.

Kohus kinnitab võla restruktureerimise kava (plaanis kajastatud nõue on väiksem ja tegelik nõue).

Kriminaalmenetlus on algatatud seoses väljastatud krediidiga või krediidi saamiseks on tehtud pettust.

Klient on surnud ning pärast pärandi inventuuri kuulutatakse välja pankrot.

Kohtutäiturile edastatud kliendil on välismaine aadress või aadress puudub.

3.2 Tururisk

Tururisk hõlmab valuutariski ja intressimäära riski ning tuleneb ettevõtte laenugevusest ja finantseerimisallikate kaasamisest. Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida valuutakursside või intressimäärade ebasoodsatest muutustest. Potentsiaalsete kahjude hindamiseks kasutatakse sisemist hinnangut.

3.2.1 Valuutarisk

Valuutarisk võib tekkida seoses välisvaluutas denomineeritud väärtpaberite omandamisega või välisvaluutas nõuete ja kohustiste tekkimisel klientide vastu. Seisuga 31.12.2021 ja 31.12.2020 on AS LHV Finance kõik varad ja kohustised eurodes, seega ei oma aruande koostamise seisuga valuutarisk ettevõttele mõju.

3.2.2 Intressimäära risk

Intressirisk tuleneb intressimäärade muutusest rahaturgudel, mille tulemusena võib tekkida vajadus hinnata ümber ettevõtte finantsvarad ja arvestada finantseerimiskulude kallinemisega tulevikus. Intressimäära risk avaldub bilansiliste varade ja kohustiste omavahelises mittevastavuses seoses intressimäärade ümberhindamise perioodide, mahtude või intressimäärdega.

LHV Finance peamiseks intressiriskiks on saadud laenude intressimäära muutumine. Kõik laenunõuded klientidele on väljastatud fikseeritud intressiga. Intressimäära riski mõõdetakse stsenaariumianalüüside põhjal teostatud netointressitulu arvutustega ning võrreldes saadud tulemuste erinevusi. Põhiliselt mõõdetakse intressiriski kahe stsenaariumiga – intressimäärade tõusmisest või langusest tekkiv mõju neto intressitulule järgmisel 12 kuul. Intressimäärade riski juhtimiseks hinnatakse regulaarselt antud mõju suurust ja vajadust muuta uue müügi intressimäärasid. Operatiivne riskijuhtimine on juhatuse vastutusala.

Intressimäära riski jälgimise, mõõtmise ja juhtimise eesmärk on hinnata ettevõtte intressikandvate toodete kasumlikkust, prognoosida intressikulusid ja -tulusid ning sätestada piirid riski juhtimiseks, ennetamaks neto intressitulude olulist vähenemist riskide limiteerimise kaudu kahes perspektiivis:

- rahavoo intressirisk, kus limiteeritakse aastase neto intressitulu muutus 1% turu intressimuutuse korral võrreldes hinnanguliste tegelike tuludega,

tulenevalt hetke bilansi instrumentide tähtaja struktuurist;

- õiglase väärtuse intressirisk, kus limiteeritakse ettevõtte majandusliku väärtuse muutus 1% turu intressimäärade muutuse korral (varade ja kohustiste õiglase väärtus leitakse tulevaste rahavoogude diskonteerimise teel turu intressimääradega).

Eeldatakse, et varade ja kohustiste bilansilised väärtused ning marginaalid jäävad ajas konstantseks.

1% turu intressimäärade tõusu mõju ettevõtte aastasele neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2021 seisuga -453 (31.12.2020: -425) tuhat eurot. 1% intressimäärade languse mõju ettevõtte aastasele neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2021 seisuga 455 (31.12.2020: 426) tuhat eurot. 1% turu intressimäärade tõusu mõju ettevõtte majanduslikule väärtusele ehk omakapitalile oli -995 (31.12.2020: -846) tuhat eurot. 1% langus turu intressimäärades mõjutaks ettevõtte majanduslikku väärtust (omakapitali) 965 (31.12.2020: 870) tuhat eurot.

LHV Finance intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustiste struktuur intressi ümber hindamise tähtaja järgi on esitatud järgnevas tabelites nõuete ja kohustiste põhisummades.

	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Tekke- põhine intress	Alla- hindlused	Kokku bil. väärtus
31.12.2021								
Intressiteenivad varad								
Raha pangakontodel	0	0	0	0	0	0	0	0
Laenuõuded klientidele	747	6 521	48 621	13 625	69 514	698	-1 258	68 954
Kokku	747	6 521	48 621	13 625	69 514	698	-1 258	68 954
Intressikandvad kohustised								
Saadud laenud	48 307	0	0	0	48 307	143	0	48 450
Kokku	48 307	0	0	0	48 307	143	0	48 450
Intressi ümberhindamise aja erinevus	-47 560	6 521	48 621	13 625	21 207			20 504
31.12.2020								
Intressiteenivad varad								
Raha pangakontodel	2	0	0	0	2	0	0	0
Laenuõuded klientidele	663	7 331	49 897	8 146	66 037	769	-1 104	65 702
Kokku	665	7 331	49 897	8 146	66 039	769	-1 104	65 702
Intressikandvad kohustised								
Saadud laenud	45 822	0	0	0	45 822	148	0	45 970
Kokku	45 822	0	0	0	45 822	148	0	45 970
Intressi ümberhindamise aja erinevus	-45 157	7 331	49 897	8 146	20 217			19 732

3.3 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud ettevõtte maksevõimega lepinguliste kohustiste õigeaegseks täitmiseks ning see tuleneb erinevustest varade ja kohustiste tähtaegade vahel. Täiendavalt lühiajalistele käibevahenditele on ettevõttel rahavoogude paremaks juhtimiseks ning likviidsuse tagamiseks ematähtselt AS LHV Pank võetud arvelduskrediit limiidiga 60 000 tuhat

eurot seisuga 31.12.2021 (31.12.2020: 60 000). 31.12.2021 seisuga oli arvelduskrediidi laenujääk summas 48 449 (31.12.2020: 45 970) tuhat eurot. Juhtkonna hinnangul tagab olemasolev kapitaliseeritus ettevõtte usaldusväärsuse partnerite jaoks.

Järgnevates tabelites on ära toodud finantsvarade ja -kohustiste jaotus tähtaegade lõikes lepinguliste tuleviku diskonteerimata

rahavoogude alusel. Tähtaegade analüüsis on rahavood jaotatud perioodidesse, millal rahavood tekivad (sh rahavood intressidest).

31.12.2021	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade järgi						
Saadud laenud	440	1 277	6 783	54 830	63 330	48 449
Võlad hankijatele	988	0	0	0	988	988
Valmisolekulaenud	26 768	0	0	0	26 768	0
Kohustised kokku	28 196	1 277	6 783	54 830	91 086	49 437

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Raha ja raha ekvivalendid	0	0	0	0	0	0
Laenunõuded klientidele	9 963	24 079	53 565	2 080	89 687	68 954
Muud nõuded ja varad	102	0	0	0	102	102
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad	10 065	24 079	53 565	2 080	89 789	69 056

Finantskohustiste ja

-varade tähtaegade vahe   **-18 131**   **22 802**   **46 782**   **-52 750**   **-1 297**   **19 619**

31.12.2020	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade järgi						
Saadud laenud	458	1 330	7 066	54 383	63 237	45 970
Võlad hankijatele	992	0	0	0	992	992
Valmisolekulaenud	26 674	0	0	0	26 674	0
Kohustised kokku	28 124	1 330	7 066	54 383	90 903	46 962

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Raha ja raha ekvivalendid	2	0	0	0	2	2
Laenunõuded klientidele	10 319	24 574	50 319	1 200	86 412	65 702
Muud nõuded ja varad	66	0	0	0	66	66
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad	10 387	24 574	50 319	1 200	86 480	65 770

Finantskohustiste ja

-varade tähtaegade vahe   **-17 737**   **23 244**   **43 252**   **-53 183**   **-4 423**   **18 808**

Varade ja kohustiste lühi- ja pikaajaline jaotus	31.12.2021	31.12.2020
Lühiajalised varad		
Raha ja raha ekvivalendid	0	2
Laenunõuded klientidele (lisa 5)	24 472	25 157
Muud nõuded ja varad	124	102
Lühiajalised varad kokku	24 596	25 261
Pikaajalised varad		
Laenunõuded klientidele (lisa 5)	44 482	40 545
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	10	45
Pikaajalised varad kokku	44 492	40 590
Varad kokku	69 088	65 851
Lühiajalised kohustised		
Võlad hankijatele (lisa 6)	988	992
Viitvõlad ja muud kohustised (lisa 7)	979	816
Saadud laenud (lisa 8)	143	148
Lühiajalised kohustised kokku	2 110	1 956
Pikaajalised kohustised		
Saadud laenud (lisa 8)	48 307	45 822
Pikaajalised kohustised kokku	48 307	45 822
Kohustised kokku	50 417	47 778

3.4 Riskikontsentratsioon

Seisuga 31.12.2021 ja 31.12.2020 on kõik varad ja kohustised seotud Eestis asuvate era- ja juriidiliste isikutega.

Seisuga 31.12.2021 on eraisikutele väljastatud laene summas 68 914 (31.12.2020: 65 587) tuhat ning juriidilistele isikutele summas 40 (31.12.2020: 115) tuhat eurot (ilma allahindluseta). Täiendav informatsioon on esitatud lisa 5.

3.5 Finantsvarade ja –kohustiste õiglase väärtus

Nõuded klientidele (teised debitoorsed võlgnevused peale laenude ja nõuete klientide vastu) ning viitvõlad ja muud kohustised on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud ja kuuluvad tasumisele lühiajaliselt, mistõttu ei erine nende õiglase väärtus juhtkonna hinnangul bilansilisest väärtusest oluliselt. Need nõuded ja kohustised ei kannu intressi.

Laenunõuded klientidele on väljastatud kõik turutingimustel ning juhtkond hindab, et seisuga 31.12.2021 ja 31.12.2020 on laenude õiglase väärtus ligilähedane bilansilisele väärtusele.

					Kokku õiglane väärtus 31.12.2021	Bilansiline väärtus 31.12.2021	Erinevus
(tuhandetes eurodes)	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3			
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Laenunõuded klientidele	5	0	0	70 006	70 006	68 954	1 052
Muud nõuded klientidele		0	101	0	101	101	0
Kokku finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		0	101	70 006	70 107	69 055	1 052
Finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Saadud laenud	8	48 447	0	0	48 447	48 449	-2
Võlad hankijatele ja muud kohustised	6,7	0	1 825	0	1 825	1 825	0
Kokku finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		48 447	1 825	0	50 272	50 274	-2

					Kokku õiglane väärtus 31.12.2020	Bilansiline väärtus 31.12.2020	Erinevus
(tuhandetes eurodes)	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3			
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Nõuded krediitiasutustele		2	0	0	2	2	0
Laenunõuded klientidele	5	0	0	66 622	66 622	65 702	920
Muud nõuded klientidele		0	66	0	66	66	0
Kokku finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		0	66	66 622	66 688	65 768	920
Finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Saadud laenud	8	45 970	0	0	45 970	45 970	0
Võlad hankijatele ja muud kohustised	6,7	0	1 678	0	1 678	1 678	0
Kokku finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		45 970	1 678	0	47 648	47 648	0

Hierarhias kasutatud tasemed:

Tase 1 – aktiivsel turul noteeritud hind.

Tase 2 – hindamistehnika, mis tugineb muudele jälgitavatele turuinfo põhiste sisenditele (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad).

Tase 3 – muud hindamismeetodid: a) kvantitatiivne teave õiglase väärtuse määramisel kasutatud oluliste jälgimatute sisendite kohta (kui need on majandusüksuse jaoks välja töötatud ja saadaval); b) kirjeldav kirjeldus õiglase väärtuse määramise tundlikkuse kohta mittejälgitavate sisendite muutuste suhtes (kui muudatus võib põhjustada õiglase väärtuse määramise olulist muutust); c) mittejälgitavate sisendite võimalike põhjendatud muudatuste mõju.

3.6 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest. Igapäevaselt kasutatakse tehingute teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme ning suurema riski korral rakendatakse duaalsuse printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja kinnitus.

Toimunud operatsiooniriski juhtumid salvestatakse vastavasse andmebaasi. Iga-

aastaselt teostatakse ettevõtte operatsiooniriskide osas enesehindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle protseduuri reeglite kitsaskohad, vältida vigade tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aktsepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutab ettevõtte ärianalüütik. Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll ka vastavuskontrollil ning siseauditil.

3.7 Kapitali juhtimine

Ettevõtte eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada ettevõtte tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;
- täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorgani poolt.

Ettevõtte poolt hallatav kapital seisuga 31.12.2021 on 18 672 (31.12.2020: 18 073) tuhat eurot. Aruandeaastal ja sellele eelneval aastal on ettevõtte täitnud kõiki seadusest tulenevaid kapitalinõudeid.

Lisa 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju bilansikuupäeva seisuga raamatupidamise

aruandes esitatud varade ja kohustiste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustistele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi

need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud laenude ja nõuete väärtuse hindamisel (lisa 3, lisa 5).

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle, lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Kõige olulisemad juhtkonna hinnangud ja eeldused on seotud uue finantsinstrumentide standardiga IFRS 9, täpsemalt SICRI kriteeriumid, PD ja LGD arvutamine, ärimudeli ja SPPI hinnang finantsvarade klassifitseerimiseks. Vaata rohkem informatsiooni lisas 3 ja allpool.

Oodatava krediitkajuhju (ECL) arvutamine sisaldab mitmeid olulisi seisukohti, mis vajavad juhtkonna hinnangut. Oodatava krediitkajuhju hindamine on selle iseloomust tulenevalt ebamäärane ja nende hinnangute täpsus sõltub mitmetest faktoritest, nagu näiteks makromajanduslikud prognoosid, ning sisaldavad kompleksseid modelleerimisi ja hinnanguid. Krediidiriski olulise suurenemise hindamine on IFRS-st 9 „Finantsinstrumendid“ tulenev uus lähenemine ja vajab olulisi hinnanguid. Igal bilansipäeval hindab ettevõtte kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega võttes arvesse finantsinstrumendi eluea maksejõuetuse tõenäosuse muutust,

kasutades selleks olulisi riskiindikaatoreid, mis on kasutusel LHV Pank riskijuhtimise protsessides. Teine oluline valdkond, mis vajab olulisi hinnanguid, on tuleviku prognooside ja makromajanduse stsenaariumite määramine. IFRS 9 nõuab erapooletu ja tõenäosustega kaalutud krediitkajuhju hindamist, kasutades selleks mitmete võimalike tulemuste hinnanguid ning sisaldab tuleviku majandusväljavaadete prognoose. LHV kasutab ECL mõõtmisel tuleviku prognooside baasina sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste määramiseks. Ekspert hinnangu teostamise eesmärgiks on kaasata eeldatav mõju näitajatest, mida ECL mudel ei arvestanud. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudeleid, hinnanguid ja sisendeid vaadatakse üle regulaarselt LHV Pank riskifunktsiooni poolt ning kinnitatakse LHV Pank Aktivate-passivate juhtimise komitee poolt.

Lisa 5 Laenunõuded klientidele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2021	31.12.2020
Laenunõuded klientidele	70 212	66 806
sh. Järelmaks	13 185	14 473
sh. Väikelaen	57 027	52 333
Allahindlus	-1 258	-1 104
Kokku	68 954	65 702
Muutused allahindlustes	2021	2020
Seisuga 1. jaanuar	-1 104	-732
Aasta jooksul moodustatud/tühistatud allahindlused	-294	-534
Aasta jooksul bilansist välja kantud	140	162
Seisuga 31. detsember	-1 258	-1 104

Kõikide laenunõuete alusvaluuta on euro.

Laenunõuded klientidele krediidiriski suurus ja –kvaliteet on esitatud lisas 3.1.

Laenunõuded klientidele tähtaegade jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisas 3.3.

Laenunõuded klientidele geograafiline jaotus on esitatud lisas 3.4.

Intressitulud antud laenudelt on esitatud lisas 10.

Lisa 6 Võlad hankijatele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2021	31.12.2020
Võlad hankijatele, v.a. seotud osapooled	957	983
Võlad seotud osapooltele (lisa 12)	31	9
Võlad hankijatele kokku	988	992

Võlad hankijatele koosnevad aruandeperioodil kaupmeestele välja maksmata kliendilepingutest ja vastavalt sõlmitud koostöölepingule arvestatud müügiboonustest. AS LHV Finance ostab koostöölepingute alusel emaettevõttelt AS LHV Pank IT tugiteenust ja administratiivset tugiteenust ning grupiettevõttelt AS LHV Kindlustus finantsriski

kindlustuse teenust. Seisuga 31.12.2021 ja 31.12.2020 sisaldab kirje võlad seotud osapooltele aruandeperioodil tasumata arvet eelpool loetletud teenuse eest. Kõik kohustised kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustistena.

Lisa 7 Viitvõlad ja muud kohustised

(tuhandetes eurodes)

Mitte-finantskohustised	31.12.2021	31.12.2020
Võlgnevused töövõtjatele	81	67
Maksuvõlad	57	56
sh. sotsiaalmaks	32	32
sh. tulumaks	18	17
sh. töötuskindlustus	2	2
sh. kogumispension	2	2
sh. ettevõtte tulumaks	0	1
sh. käibemaks	3	2
Muud kohustised	836	686
Ettemakstud tulud	5	7
Kokku	979	816

Võlgnevused töövõtjatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest ja puhkusereservi kohustisest.

Kõik kohustised kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustistena.

Muud kohustised sisaldavad klientide poolt teostatud ettemakseid tulevaste perioodide eest.

Ettemakstud tulud sisaldavad kaupmeeste poolt intresside hüvitamist kampaania raames sõlmitud 0% intressimääraga lepingute eest.

Ettemakstud tulud kantakse tuluks lepingu intressivaba perioodi jooksul. Enamike kampaanialepingute puhul on tegemist üheaastase perioodiga.

Lisa 8 Saadud laenud

(tuhandetes eurodes)

Arvelduskrediit emattevõttelt:	2021	2020
Laenujääk majandusaasta alguses (lisa 12)	45 822	48 415
Saadud/tagastatud aasta jooksul	2 485	-2 593
Laenujääk majandusaasta lõpus (lisa 12)	48 307	45 822
Laenuintressi kohustis majandusaasta lõpus (lisa 12)	143	148
Saadud laenud kokku	48 449	45 970
Aruandeperioodi intressikulu (lisa 10, 12)	1 792	1 880

Laenu alusvaluuta on EUR ja laenu intressimäär sõltub emattevõtte AS LHV Pank finantseerimiskuludest ja kapitalinõuetest, omakapitali ja võõrkapitali kulust.

Intressimäära muudetakse kord kvartalis. Seisuga 31.12.2021 oli intressimääraks 3,46% (31.12.2020: 3,80%). Seisuga 31.12.2021 on AS LHV Pank võtnud kohustuse väljastada

laenu kuni 60 miljoni euro ulatuses (31.12.2020: 60 mln eurot). Limiidi täies

ulatuses kasutusele võtmisel saab ettevõtte võetud arvelduskrediiti vajadusel suurendada.

Lisa 9 Omakapital aktsiaseltsis

AS LHV Finance aktsionärid on AS LHV Pank, kes omab 65% ja Toveko Invest OÜ, kes omab 35% ettevõtte aktsiatest.

	31.12.2021	31.12.2020
Aktsiakapital (tuhandetes eurodes)	200	200
Aktsiate arv (tk)	200 000	200 000
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	1	1

Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 200 tuhat eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 800 tuhat eurot. Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas.

Aktsiaseltsi asutamisel 2013. aastal teostas emaettevõtte AS LHV Pank rahalise sissemakse 130 000 aktsia eest 325 tuhat eurot, millest 130 tuhat eurot on aktsiate nimiväärtus ja 195 tuhat eurot ülekurs, ning Toveko Invest OÜ tasus 70

000 aktsia eest 175 tuhat eurot, millest 70 tuhat eurot on aktsiate nimiväärtus ja 105 tuhat eurot on ülekurs.

Seisuga 31.12.2021 moodustas jaotamata kasum 18 152 (2020: 17 553) tuhat eurot. Aktsionäridele dividendide väljamaksmisel täies ulatuses kaasneks sellega tulumaks 3 316 (2020: 3 258) tuhat eurot.

Lisa 10 Neto intressitulu

(tuhandetes eurodes)	2021	2020
Intressitulu väljastatud laenudelt	11 576	12 022
sh. järelmaksult	3 409	3 709
sh. väikelaenult	8 167	8 313
Intressikulu saadud laenudelt (lisa 8, 12)	-1 792	-1 880
Neto intressitulu	9 784	10 142

Ettevõtte teenuse müük toimus aruandeaastal 100% Eesti Vabariigis. Laenuportfell on esitatud lisa 5.

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)	2021	2020
Tööjõukulud		
Palk ja boonused	642	606
Sotsiaal- ja muud maksud	193	185
Kokku tööjõukulud	835	791

IT kulud	149	174
Infoteenused ja pangateenused	108	82
Turunduskulud	411	308
Kontorikulud	31	30
Transpordi- ja sidekulud	21	51
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud	7	7
Muud sisse ostetud teenused	189	132
Põhivara kulum	35	46
Rendimaksud	71	71
Kindlustuskulud	1	1
Muud tegevuskulud	7	11
Kokku muud tegevuskulud	1 030	913
Tegevuskulud kokku	1 865	1 704

Keskmine töötajate arv 2021. aastal oli 20 (2020: 20). Töötajatele arvestatud tasu üldsumma oli 835 (2020: 791) tuhat eurot. Juhtkonnale arvestatud tasude suurus on ära toodud lisas 12.

Ettevõtte tasub kontoriruumide kasutusrendi eest igakuiselt, kuid rendileping on emaettevõtte AS LHV Pank nimel. Tulenevalt sellest, ei kohandu LHV Finance pikaajalised mittekatestatavad rendiperioodid vastavalt IFRS 16 „Rendilepingud“ standardile ning kontoriruumide kasutusrente kajastatakse lühiajaliste rentidena. Aruandeperioodis on kasumiaruandes mitmesuguste tegevuskulude koosseisus kajastatud kontoriruumide renti aastal 2021 kogusummas 71 tuhat eurot (2020: 71 tuhat eurot).

Lisa 12 Tehingud seotud osapooltega

AS LHV Finance aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikud (emaettevõtte ning emaettevõtte omanikud);
- emaettevõtte omaniku teised tütar- ja sidusettevõtted;
- juhatuse liikmed, siseauditi üksuse juht ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted;

AS LHV Finance omanikeks seisuga 31.12.2021 on AS LHV Pank osalusega 65% ja

Toveko Invest OÜ osalusega 35%. AS LHV Pank on 100%-liselt AS LHV Group omanduses.

2021. aastal osteti emaettevõttelt AS LHV Pank administratiivteenuseid 319 (2020: 328) tuhande euro eest. Kulud on kajastatud koondkasumiaruandes mitmesuguste tegevuskulude koosseisus. Seisuga 31.12.2021 on finantsseisundi aruandes kajastatud kohustis AS-ile LHV Pank summas 19 (31.12.2020: 9) tuhat eurot (vt ka lisa 6).

2021. aastal müüdi AS-ile LHV Pank edasi info- ja kliendituvastusteenuseid 3 (2020: 4) tuhande euro eest.

2021. aastal osteti grupiettevõttelt AS LHV Kindlustus finantsriski kindlustust 54 (2020: 0) tuhande euro eest. Kulud on kajastatud koondkasumiaruandes teenustasukulu koosseisus. Seisuga 31.12.2021 on finantsseisundi aruandes kajastatud kohustis AS-ile LHV Kindlustus summas 12 (31.12.2020: 0) tuhat eurot (vt ka lisa 6).

2021. aastal müüdi ASile LHV Kindlustus edasi õigusteenuseid 2 (2020: 0) tuhande euro eest.

ASil LHV Finance on võetud emaettevõttelt AS LHV Pank arvelduskrediit. Seisuga 31.12.2021 on laenu saldo summas 48 307 (31.12.2020: 45 822) tuhat eurot ja tekkepõhine intressikohustis 143 (31.12.2020: 148) tuhat eurot (vt ka lisa 8). Aruande perioodi intressikulu on summas 1 792 (2020: 1 880) tuhat eurot (vt ka lisa 8 ja 10).

Juhatusel on kehtestatud aktsiaoptsioonide programm. 2021. aastal väljastati juhatuse liikmele ja töötajatele aktsiaoptsioone summas 58 (2020: 52) tuhat eurot.

Ettevõtte on sõlminud juhatuse liikme lepingu, mille järgi makstakse juhatuse liikmele lepingu vääringus hüvitist. Lepingus reguleerimata küsimustes lähtuvad pooled Eesti Vabariigi õigusaktides sätestatud korrast.

Aruandeperioodil on arvestatud juhatuse liikmele tasu 77 (2020: 42) tuhat eurot. Nõukogu liikmetele tasusid ei ole makstud. Kohustis juhatuse liikmele seisuga 31.12.2021 moodustab 4 (31.12.2020: 2) tuhat eurot.

Lisa 13 Tingimuslikud kohustised

(tuhandetes eurodes)

Tühistamatud tehingud	Valmisolekulaenud
Kohustis lepingulises summas 31.12.2021 (lisa 3)	26 768
Kohustis lepingulises summas 31.12.2020 (lisa 3)	26 674

Tulumaks võimalikelt tulevastelt dividendidelt on avalikustatud lisa 9.

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning

vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 14 Tulumaksukulu

Väljamakstud dividendidega kaasnes 2021.aastal tulumaksukulu 1 184 tuhat eurot (2020: 825 tuhat eurot). Efektiivne tulumaksumäär 2021.aastal oli 19,73% (2020: 20,17%)

Juhatuse allkiri 2021. a. majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud AS LHV Finance tegevusaruande ning raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta kohta. Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid.

/digitaalselt dateeritud ja allkirjastatud/

Juhatuse liige:

Mari-Liis Stalde .....

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS LHV Finance aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud **AS LHV Finance** (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2021, koondkasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab eespool mainitud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liidus on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkeb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjasepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

18.03.2022

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

/digitaalselt allkirjastatud/

Eero Kaup

Vandeauditiitori number 459

Majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek

AS LHV Finance juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2021. aasta aruandeperioodi kasumi summas

6 542 tuhat eurot jaotamiseks järgnevalt:

- maksta dividendideks 6 000 tuhat eurot ja
- lisada eelmiste perioodide jaotamata kasumile 542 tuhat eurot.

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Nõukogu esimees:

Kadri Kiisel ...../allkiri, kuupäev/

Nõukogu liikmed:

Madis Toomsalu ..... /allkiri, kuupäev/

Jaan Koppel ..... /allkiri, kuupäev/

Veiko Poolgas ..... /allkiri, kuupäev/

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele

EMTAK	Tegevusala	2021	2020
64929	Muu laenuandmine, v.a pandimajad	12 345	12 731
	Tulud kokku	12 345	12 731

DIGITAALALLKIRJADE KINNITUSLEHT

ALLKIRJASTATUD FAILID

FAILI NIMI	FAILI SUURUS
LHV Finance 2021 aruanne.pdf	850 KB

ALLKIRJASTAJAD

nr.	NIMI	ISIKUKOOD	AEG
1	MARI-LIIS STALDE	48401096517	18.03.2022 08:09:44 +02:00

ALLKIRJAKEHTIVUS
ALLKIRI ON KEHTIV

ROLL/RESOLUTSIOON
AS LHV Finance juhataja

ALLKIRJASTAJA ASUKOHT (LINN, MAAKOND, INDEKS, RIIK)

ALLKIRJASTAJASERTIFIKAADI SEERIANUMBER
1f:9e:c2:e2:5e:2e:b0:58:60:33:5d:67:3a:d7:8f:66

SERTIFIKAADI VÄLJAANDJA NIMI	VÄLJAANDJAVÕTME IDENTIFIKAATOR
ESTEID-SK 2015	B3 AB 88 BC 99 D5 62 A4 85 2A08 CD B4 1D 72 3B 83 72 47 51

ALLKIRJASÕNUMILÜHEND
30 31 30 0D 06 09 60 86 48 01 65 03 04 02 01 05 00 04 20 48 D6 62 75 42 18 F6 6E 71 D6 2F FB B2 BA77 BE AF 80 B1 84 24 0D 43 FB 2C F0 FC 37 8E 8C AC B7

Selle kinnituslehe lahutamatu osa on lõigus **"Allkirjastatud failid"** nimetatud failide esitus paberil.

MÄRKUSED

Käesolev kinnitusleht on informatiivne, milles olev teave kinnitab vaid, et selle äratoodud räsiga allkirjastatud fail eksisteerib. Kinnitusleht ei oma iseseisvat tõendusväärtust. Osapoolte tahteavalduse kehtivust saab kontrollida ainult digitaalselt allkirjastatud failist.

DIGITAALALKIRJADE KINNITUSLEHT

ALLKIRJASTATUD FAILID

FAILI NIMI	FAILI SUURUS
LHVF Vandeaudiitori aruanne 2021.docx	163 KB
LHV Finance 2021 aruanne.asice	713 KB

ALLKIRJASTAJAD

nr.	NIMI	ISIKUKOOD	AEG
1	EERO KAUP	36912100270	18.03.2022 15:17:30 +02:00

ALLKIRJAKEHTIVUS
ALLKIRI ON KEHTIV

ROLL/RESOLUTSIOON

ALLKIRJASTAJA ASUKOHT (LINN, MAAKOND, INDEKS, RIIK)

ALLKIRJASTAJASERTIFIKAADI SEERIANUMBER
3c:e6:19:8e:31:c5:9d:e3:60:bd:d2:4d:68:74:7a:98

SERTIFIKAADI VÄLJAANDJA NIMI	VÄLJAANDJAVÕTME IDENTIFIKAATOR
ESTEID2018	D9 AC 70 DB 5F 7E BE 94 F8 A0 E4 BE 47 A2 D0 34 AD 9A2A12

ALLKIRJASÕNUMILÜHEND
30 31 30 0D 06 09 60 86 48 01 65 03 04 02 01 05 00 04 20 60 EE AAA8 FF 2F A5 BE 86 54 54 7F 17 E0 78 50 D7 91 52 3E 20 1A54 9A7D 3B 24 46 AB 8E 44 69

Selle kinnituslehe lahutamatu osa on lõigus **"Allkirjastatud failid"** nimetatud failide esitus paberil.

MÄRKUSED

Käesolev kinnitusleht on informatiivne, milles olev teave kinnitab vaid, et selle äratoodud räsiga allkirjastatud fail eksisteerib. Kinnitusleht ei oma iseseisvat tõendusväärtust. Osapoolte tahteavalduse kehtivust saab kontrollida ainult digitaalselt allkirjastatud failist.

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	12345000	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6802700
Telefon	+372 6800400
Faks	+372 6800402
E-posti aadress	lhvfinance@lhv.ee
Veebilehe aadress	www.lhv.ee